

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Naloga Male antante

Evropa je zopet za eno konferenco bogatejša. V nedeljo se je zaključila v Belgradu konferenca male antante. Za našo javnost so postale mednarodne konference že tako vsakdanja zadeva, pa naj se vršijo v Zenevi, Londonu, Lausanni ali Baslu, toliko razočaranj so ji že prinesle, da še tako ostro pero časnika ne prodrje zlahka v njene globine, da bi jo vzdrnil iz fatalizma, kateremu smo se sprili udarcev gospodarske krize pričeli vdajati. Sli smo še dalje in v teh konferencah ne vidimo več samo potrebne, temveč celo nepotrebno zlo, ki prinaša nepotrebne stroške davkoplačevalcem in le dobičke tistim, ki se jih udeležujejo. Pričeli smo dvomiti celo o koristnosti Zveze narodov in zaradi napak, ki so jih zagrešile države, katere imajo Zvezo dejansko v rokah, smo pričeli zametavati tudi idejo samo.

To je zlo, ki ga je treba odločno pobijati, sicer pride v nevarnost ne samo ena izmed največjih pridobitev svetovne vojne, Zveza narodov, edini forum, kjer mali narodi in njihove države lahko pridejo še do besede, temveč tudi še zadnje šibke vezi, ki vežejo evropske narode in ki jih stalne mednarodne ustanove ali trenutne mednarodne konference vsaj v toliko krepijo, kolikor pripomorejo k spoznavanju posameznih narodov, njihovih potreb in želja. Ako se te vezi, v katere vsaka mednarodna konferenca vendar vplete krepilen vzrok, ako se politikom na konferencah zamašijo usta, potem bo začela odločevati sablja. Dogodki v Nemčiji in na Japonskem dokazujejo, da generali že nestrno čakajo. V Evropi je nekaj državnikov, ki tudi zunanjo politiko vodijo proti volji svojega naroda, toda priznajmo, da niso neuspehov mednarodnih konferenc toliko krivi tisti, ki jih vodijo, kakor narodi sami, ki se ob hudi uri zapirajo v vedno hušji egoizem. S tem dejstvom morajo politiki računati.

Ne samo s tega splošnega vidika je vredna konferenca male antante v Belgradu posebne pozornosti, temveč tudi zato, ker smo mi kot člani te politične skupine po njej neposredno prizadeti, ker se je vršila pri nas, in predvsem, ker so bila na dnevnem redu važna gospodarska vprašanja, kakor problem Podonavja in reparacij.

Naj si bo njen zaključek kakršenkoli, v današnjih kritičnih razmerah pomeni vsekakor velik plus že golo dejstvo, da je belgrajska konferenca potrdila, da mala antanta še vedno obstoji, in da ima tudi trdno voljo do življenja, čeprav so že dvanajst let, to je od dneva njene osnovanja, na delu sile, da jo zrušijo. Iz Rima, Budimpešte in tudi v Dunaju že dvanajsto leto zaman napovedujejo njen razkroj. Vprašanje je, ali bi meje, ki smo jih dosegli na mirovnih konferencah še stale, ako bi male antante ne bilo. Poskusi za ustoličenje habsburške hiše v Budimpešti in obnovitev kraljevine sv. Stefana, legitimistično gibanje na Dunaju in udari heimvehrerov, so imeli ozadje, ki se je raztezalo čez domače meje in so se razbili pred okopi male antante.

Politika Italije, pa naj bo fašistična ali ne, je namerjena proti vsakemu bloku, na katerega bi zadel njen politična in gospodarska ekspanzija v srednji Evropi in na Balkanu, toliko bolj pa proti mali antanti, ki izpodreja njeni oporišči na Dunaju in v Budimpešti. Italija se z vsemi silami prizadeva, da bi iztrgala Romunijo kot neslovansko državo iz male antante. V zadnjem času se je italijanski pritisk oslabil, ker so fašistične finance odpovedale in so Romunija, Madjarska kakor tudi Avstrija vezane na denarno pomoč iz Pariza.

Kot zvesta čuvarica narodnih meja je mala antanta izvršila veliko nalogo. Objektivni svetovni listi priznavajo njene zasluge za vzdrževanje političnega ravnotežja v Evropi; po njej so majhne nasledstvene države prišle tudi do sedanjega vpliva pri Zvezi narodov. Ker v sosednjih državah še vedno rujejo močne sile proti sedanjim mejam in se članice male antante nahajajo v francoskem obrambnem političnem sistemu, ni bilo težko v Belgradu doseči sporazum glede zgolj političnih vprašanj, kakor je na primer vprašanje razorožitve in reparacij.

Težje je sporazumeti se glede gospodarskih problemov. Molk zunanjih ministrov kaže, da ni bil v tem pogledu storjen nikakor napredek. Vprašanje Podonavja je še vedno na mrtvi točki. Tako zvani Tardieujev načrt je Benešovo delo in je torej prišel iz države, ki je članica male antante same; toda za njega uresničenje so potrebne žrtve. Nič čudnega, da smo nekam skeptični glede te pobude, saj je naš izvoz navezan na Italijo in Nemčijo, ki sta takoj vložili svoj veto proti načrtu, in kolikor niso bile naše želje glede izvoza naših pridelkov v Češkoslovaško našle doslej zaželenega odmeva. Najnovejša izkušnja nam žalibog ne zbuja domneve, da bi se bilo stališče Češkoslovaške v tem pogledu kaj izpremenilo. Ali je morda g. Beneš prinesel s seboj boljše vesti? Češki agrarci bodo prej ali slej morali uvideti, da ni njihov odpor proti našim pridelkom v interesu njihove države. Okoli nas mrgoli sovražnikov, ki v zadnjem času sumljivo pozorno gledajo izza meja, toda najnovejši dogodki v Nemčiji in nevarnost na Dunaju napovedujejo, da lahko vsak čas nastopi trenutek, ko bodo tudi bratje Čehoslovaki potrebovali našo pomoč.

Usodni dogodki na Vzhodu

Preprečen fašističen puč v Tokiu — Predsednik vlade ubit — Kaj čaka Japonsko? — Nevarnost za ves svet

London, 17. maja. Strašno vznemirjenje, ki je zavladalo v Tokiu po atentatu na 70 letnega predsednika vlade Inukaja, se je radi izredne hladnokrvnosti in prisotnosti duha vodilnih krogov že precej pogojevalo. Notranje politični položaj države pa je slej ko prej zelo resen in nihče ne ve, kaj priinese jutrišnji dan. Treba je pomisliti, da je atentat na Inukaja že četrti atentat, ki so ga izvršile temne sile v teku tega leta. Padle so že štiri žrtve, to je bivši ministrski predsednik Hamaguchi, bivši finančni minister Inui in največji japonski finančnik, baron Takumada. Četrti, Inukaj, je istotako takoj po streljih, ki so bili oddani nanj na lastnem stanovanju v nedeljo med 17. in 18. uro, podlegel smrtonosnim ranam. To kaže na sistematično akcijo temnih sil, katere ne bo lahko izkoreniniti.

Vlada ne kaže strahu in veruje v zvestobo armade

Zaenkrat kaže vlada veliko sigurnosti in poguma. Visok državni funkcionar je izjavil predstavnikom inozemskega tiska, da se vpliv onih sil, ki so povzročile atentat, ne sme pretiravati. Na vsak način gre za dejanja, ki nimajo nobene opore v ogromni večini prebivalstva. Vlada tudi ne veruje, da bi atentatorji bili izvršilci idej, ki so haje razširjene v nekem delu cesarske armade.

Prvotne vesti, da so atentatorji razen ministrskega predsednika ranili še 25 drugih oseb, se ne potrjujejo, res pa je, da je bilo lahko ranjenih 8 oseb. Res je tudi, da so atentatorji okoli polnoči udri v privatno stanovanje vojnega ministra, generala Arakija, kjer so prisilili policiste in služabnike, da so ostali pri miru. Ker pa generala, ki je bil ravnokar na avdenci pri cesarju, kateremu je sporočil smrt predsednika vlade, ni bilo doma, so se hitro na avtomobilih odstranili.

Atentatorji, ki so po mestu divjali v avtomobilih, so vrgli tudi več bomb v razna javna poslopja, ki pa niso napravile nobene škode. Vrgli so bombe tudi v tri električne centrale, k sreči pa nobena ni eksplodirala. Očividno so atentatorji imeli namen, da bi se mesto pogreznilo v temo in da bi tako zavladala panika, katero bi izrabili za državni udar. Zdi se pa, da je policija bila že nekaj zasluhtila, tako da smrt ministrskega predsednika ni našla oblasti popolnoma nepripravljene.

V začetku je vojni minister Araki predlagal mikado, naj bi se v Tokiu proglasilo obsedno stanje, toda do sedaj se mir ni več kršil, tako da zaenkrat še ni potreba izrednih ukrepov. Če bo pa treba, se bo obsedno stanje proglasilo tako v Tokiu kakor po vseh večjih krajih v državi. Vendar upa vlada, da do tega ne bo prišlo. Vlada popolnoma zaupa v armado in je dala zastražiti vsa javna poslopja tako po policiji kakor po cesarski gardi in po oddelkih raznih vojniščin.

Sestavi se nova vlada

Kar se tiče vlade same, je mikado začasno poveril vodstvo državnih poslov ministru Takahashiju. Kabinet ostane, dokler se ne sestavi nova vlada. Na vsak način pa se imenuje nov vojni minister, ker je general Araki odstopil. Vrhovni svet armade je predlagal cesarju, da na njegovo mesto imenuje generala Masakija, podnačelnika glavnega generalnega štaba. Mikado je pozval k sebi 90 letnega prince Sazonija, ki ga Japonci smatrajo za nekakega božanskega varuha države in katerega mikado vedno vpraša za svet, če se zgodi kaj izrednega. Mnogo menijo, da bi bilo najbolje, če bi se sestavil koalicijski kabinet iz konservativcev in liberalcev, ker država v tako resnem trenutku rabi sodelovanje vseh narodnih sil. Vendar pa ta rešitev ni verjetna, ker imajo konservativci — takozvana stranka Sejukaj — veliko večino in se boje, da ne bi, če bi sodelovali z liberalci, spričo naraščajoče radikalizacije v nacionalističnem smislu izgubili svoje popularitete med narodom. Gotovo je tudi, da bi vojaški krogi, ki s fašisti brez dvoma več ali manj simpatizirajo, tako vlado preprečili.

Atentat delo fašistične stranke — „bratov krvi“

Atentatorji pripadajo brez dvoma fašistični stranki, ki se je v zadnjih letih skoro neopaženo organizirala po vsej državi. Japonski fašisti, katerih ideologija je popolnoma identična z italijanskim in nemškim fašizmom, so se formalno organizirali šele v jeseni lanskega leta. Psihološko podlago jim je dal komunizem, ki se je začel širiti po vplivu Sovjetske Rusije preko Mandžurije in Koreje. Drug ugoden moment za okrepitev fašizma je politika USA (Amerika), ki povsod meče Japonski pod noge polena. Podobno, kakor italijanski fašizem, tudi japonski poudarja, da je Japonska revna država, ki ne more prehranjevati svojega naglo naraščajočega prebivalstva in mora zato sebi izvojevati življenjskega prostora v Mandžuriji. Agitirajoč s tem, da USSR (Rusija) baje zaenkrat še ne more voditi vojske na Daljnem vzhodu, so že precejšen del javnosti pridobili za vojsko proti Rusiji. Tudi protikitaško politiko Japonske je pripisovali vplivu fašizma, ki poudarja izredno važnost kitajskega trga za japonsko industrijo in opozarja na naraščajočo nemogoč Kitaja, ki je zaradi nesposobnih vlad danes prisiljen, da uvaža najvažnejše življenjske potrebe iz Amerike, Avstralije in Indije, dočim je Kitaj svojčas

bil najbogatejša poljedelaka država sveta. Japonski fašisti pa propagirajo tudi geslo, da naj se iz Azije vržejo vsi Evropejci sploh, ne izvenšči Angležev in Francozov.

Idejni voditelj fašizma je nek poganski svečenik, ki daje fašizmu neko religiozno podlago v obnovljeni narodni veri šintoizma. Na strani fašizma ni samo šintoistično svečenstvo, ampak tudi dosti budističnih menihov, ki v nasprotju s indskimi in kitajskimi propagirajo aktivno življenje. Razume se, da ima fašizem oporo tudi v veliki in srednji posesti, pa tudi mali kmetje zaradi svoje globoke pravezanosti na svoj košček zemlje in svoje velike antipatije napram socializmu simpatizirajo s nacionalnim fašizmom. Fašizem pripada tudi večji del japonske mladine, dočim ima ljuteja nasprotnika same v delavstvu in v onih krogih tako konservativne kakor liberalne inteligence, ki je proti vsakemu ekstremizmu. So pa proti fašističnemu puču kljub svojim simpatijam do oživljenega nacionalizma vsi, ki se boje vojske. K tem je pripadal tudi umorjeni ministrski predsednik Inukaj, ki je bil sicer prepričan konservativec, je pa odločno vedno branil v vlado vstop ekstremnim idejam, ki bi mogle motiti tradicionalni mirni razvoj japonske notranje politike in ki bi usodno vplivale tudi na zunanjo politiko pacifiškega območja. Baš zato so fašisti Inukaja strastno sovražili, ker jim je bila na poti njegova velika avtoriteta in globoka priljubljenost v japonskem narodu, ki je kljub svoji globoki nacionalni orientaciji lojalen in se je do sedaj vedno ogibal vsaki revoluciji.

Ali bo zmaga lajalnost do cesarja ali revolucija?

Lojalnost in udanost do cesarja, ki se še vedno v širokih slojih japonskega naroda smatra za boga, sta tista faktorja, na katere zmerni elementi države stavijo sedaj vse upe, da se prepreči usodna revolucija, ki bi imela fatalen vpliv tudi na zunanjo politiko ne samo Japonske, ampak vsega sveta, ki bi neizogibno bil zapleten v vsak eventualni krvavi konflikt na Daljnem vzhodu. Ti krogi so prepričani, da bo armada brespogojno poslušala mikada. Oni so celo prepričani, da je fašizem doživel v nedeljo definitivni polom, ker se mu ni pridružil armada, na katero je brez dvoma stavil vsak največje upe. Res je, da tako levi kakor desni ekstremisti izrabljajo za dosego svojih

namenov težko gospodarsko krizo, ki pretresa tudi japonsko cesarstvo, toda ogromna večina kmetijskega japonskega naroda se še vedno trdno drži tradicionalnih principov svestega in poštenega dela.

Energična protiakcija oblasti

Kar se tiče atentatorjev samih, je policija izvršila do sedaj že najmanj pol tisoč arestov, tako da so vse ječe v Tokiu in tudi po drugih krajih države polne. Policija pa ni sapila samo voditeljev fašizma, ampak tudi voditelje komunizma. Značilno je, da je med aretiranimi tudi veliko mlajših častnikov in podčastnikov, kateri so, kakor izjavlja vlada, zaradi svoje mladosti in neizkušenosti bili zapeljani od neodgovornih temnih elementov. Atentatorji so nameravali, kakor trdi policija, ubiti ministrskega predsednika še oktobra meseca lanskega leta, svoje namere pa niso izvedli, ker je policija to po nejasnih izpovedbah nekega individua takrat zavohala. Voditelji so se tedaj poskrili in sbežali na vse strani, so pa sedaj sopen stopili v akcijo. Izve se tudi, da je bil nekaj dni pred atentatom na Inukaja ubit tudi neki poročnik Nišida od cesarske garde. Nišida je pripadal akcijskim četam fašizma, ki tvorijo tajno društvo, katero si je dadelo ime »Bratje krvi«. Poročnik Nišida se je najbrže v zadnjem hipu skesal atentata na ministrskega predsednika, katerega so bili »Bratje krvi« sklenili, in je hotel v zadnjem momentu zaroto izdati. Zato ga je sozarotnik, neki Kavasaki, ustrelil. Policija je sedaj Kavasakija sapila.

Vlada je sklenila, da bo proti atentatorjem postopala s vse strogostjo. Tisti, ki so ubili premiera, oziroma vsi sokrivi, pridejo pred vojaško sodišče. Bred dvoma bodo obsojeni na smrt.

Fašizem ostane slej ko prej opasen

Vprašanje fašizma s tem seveda ne bo likvidirano. Fašizem ima že tako močne korenine, da bo treba veliko bolj globokosežnih odredov, ako se bo gibanje dalo sploh ustaviti. Namen fašistov je brez dvoma ta, da spravijo s sveta vse odličnejše starjše politike japonskega cesarstva, bilo konservativne bilo liberalne. Tudi se ne bo dalo več ustaviti naraščanje vpliva armade, oziroma častnikov, ki so mnenja, da se Japonski nujno sedaj najugodnejša prilika, da reši problem Daljnega vzhoda s energičnim samahljajem meča.

Vojaška revolucija zmaguje?

London, 17. maja. Ž. Dopisnik Reuterjevega urada poroča, da je danes ob 9 dopoldne po srednjeevropskem času vojska poslala vladi ultimatum, v katerem zahteva, da se sedanja vlada umakne. Ta okolnost dokazuje, da atentat proti predstavnikom dosedanjega režima ni bil organiziran od nekoliko neodgovornih elementov, temveč gre za veliko vojaško akcijo, v katero je vpletena vsa japonska vojska. Isti dopisnik javlja, da po vsem cesarstvu vlada popoln mir.

Reuterjev dopisnik javlja obenem, da ni izključeno, da se bo ultimatum vojske upošteval, ker po ustavi predlaga minister vojske in mornarice vrhovni vojaški svet, radi česar nobena vlada ne more biti sestavljena brez privoljenja armade.

Pariz, 17. maja. Ž. »Petit Parisien« zatrjuje, da je Japonska na pragu revolucije, ki ji preti od vojske, katere je organizirala »narodno antikapitalistično unijo«. Atentat na predsednika japonskega kabineta ni iznenadil nikogar, ker so že dolgo pričakovali revolucionaren pokret s strani vojske.

Vlada pravi čisto nasprotno

London, 17. maja. tg. Že jeseni so hoteli japonski atentatorji začeti terorsko kampanjo, ki so jo pa potem odgodili, ker je policija zvedela za njihove načrte. Po umoru ministrskega predsednika Inukaja je postal njegov naslednik v vodstvu kon-

servativne stranke njegov notranji minister Suzuki, kateremu bodo najbrže tudi poverili sestavo novega kabineta. Temu kabinetu pa dosedanja vojni minister Araki gotovo ne bo pripadal, ker je kompromitiran s tem, da so ga fašistične častniške skupine skušale pregovoriti, da bi prevzel vojaško diktaturo. Oficielno se naglašja slej kot prej, da zarotniki nikakor ne reprezentirajo duha vojske. Listom se je sploh prepovedalo poročati, da atentatorji pripadajo vojski. Res je, da so vsi samo nižji častniki. V Tokiu vlada mir. Predvčerajšnjim je bilo alarmiranih še 10.000 mož policije, včeraj pa so zastražili samo še ogrožena poslopja. Borze so bile zaprte tudi danes. Direktorij japonske državne banke je imel v nedeljo sejo, na kateri so razpravljali o ukrepih, ki so potrebni, da se prepreči naskok na banko.

Jugoslavija in reparacije

Belgrad, 17. maja. l. Polagoma prihajajo odmevi iz inozemstva o konferenci male antante, ki je končala svoje zasedanje. Največjo pozornost je izzvala brez dvoma vest, ki jo je objavil »Slovenec« in se je razširila po vsem evropskem tisku in po kateri bo Jugoslavija, sledeč edino pravilni zunanje politični smernici, likvidirala samostojno vprašanje reparacij v Nemčijo.

Nekateri inozemski in domači listi so to vest označili za neresnično. Pariški »Temp« objavlja celo demanti z visoke strani. Belgrajska »Politika« je istotako označila to vest za netočno, češ, da bi samostojna pogajanja v Nemčijo bila proti interesom male antante. Vaš dopisnik je v stanu, da še enkrat in kategorično izjavi, da ima pritrdilo mednarodnih krogov z obeh strani, da je stališče Jugoslavije, ki hoče na vsak način priti do svojih pravic v vprašanju reparacij, bilo sprejeto tudi s strani konference male antante in da se bodo samostojna pogajanja med kraljevino Jugoslavijo in republiko Nemčijo v najkrajšem času začela. Da bi direktna pogajanja med našo državo in Nemčijo mogla biti proti interesu male antante, je zelo malo razvidno iz tega razloga, ker je mala antanta sama priznala posebne interese posameznih držav, in na drugi strani, ker ima naša država vendar pravico, da po enem letu potrpežljivega čakanja skuša kakorkoli popraviti škodo, katere ji je bila prizadejana vsled sprejetja Hooverjevega načrta.

Smith za reparacijski moratorij

Washington, 17. maja. Ž. Demokrat Al Smith, ki je bil že pri zadnjih predsedniških volitvah Hooverjev protikandidat, je imel včeraj daljši govor, v katerem je razvil svoj program. Med drugim je zahteval tudi dolgoročni moratorij za vojne dolgove.

DIANA FRANCOSKO ZGANJE IN KRUHA HLEB

REŠITA HIŠO NAJNUJNEJŠIH POTREB

Cena: mala steklenica . . Din 10—
srednja steklenica . . 25—
velika steklenica . . 52—
Dobi se povsod!

Louis Adamič o sebi in domovini

Ljubljana, 17. maja

»Slovenec« je svojim bralcem sporočil, da je prišel o binkoštnih praznikih v domovino znameniti ameriški pisatelj, naš rojak Louis Adamič. Danes sem poiskal Adamiča v hotelu, kjer se je nastanil. Prebril sem si pot do njega, po tridih pogostanjih z vsemi, katerim je bila dana naloga strogo paziti na neskaljen mir odličnega gosta. V nasprotju z vsemi svojimi čuvaji pa se je Alojzij Adamič izkazal kot izvrsten slovenski fant in me je sprejel skoraj z objemom. Bil je očito vesel, da sem ga prošil samo za prost razgovor in da mu nisem prinesel napisanih vprašanih, ki tako rada utrudijo vsakogar, kdor mora dajati odgovore.

Adamič je lep mlad možki, ki ne spada v noben tip, ker ima čelo, ki ga more imeti samo človek izven tipov. Je plavalas, srednje visok, tak, kakor, da bi šel pred kratkim mogel srečati kje na ljubljanskih ulicah ali v kakšnem drugem večjem slovenskem kraju, kjer bi ga gotovo imel za mladega uradnika. Toda oči in čelo ga ločita od povprečnosti. V domovino je prišel s svojo mlado gospo. V Ljubljani ostane do srede prihodnjega tedna, obišče tudi Zagreb in Beograd, potem pa namerava kam na Gorenjsko, kjer prične zopet delati.

»G. Adamič! Pred 19 leti ste zapustili domovino in sedaj se vračate! Je to precejšen skok čez čas in povejte mi, kako ga občutite sedaj?«

»Domovina se mi zdi mnogo manjša, kakor se mi je zdela, ko sem odšel iz nje. Zdi se mi pa lepša, kakor se mi je zdela tedaj. Krasota teh naših krajev se ne more primerjati z lepoto krajev drugih dežel. Tu spadajo kraji, poslopje, ljudje mnogo bolj skupaj, kakor kjerkoli drugje, mnogo bolj harmonično. V tem je prava lepota slovenskih krajev.

Najlepše občutke pa sem imel, ko sem obiskal svojo družino v Prapročah pri Grosupljem. Sem najstarejši sin v družini in ko sem odšel, so bili vsi bratje in sestre še majhni, nekateri še nerojeni. Imam štiri brate in pet sester. Nikjer na svetu nisem spoznal tako družine kakor je naša. Vsi fantje so korenjaki. Vsi smo močni. Kar sem lepega v življenju doživel, je to najlepše, da sem po dolgih letih videl svojo družino in svoj rojstni kraj. Da, to je najlepše! Ko sem gledal svoje brate, ki so mlajši od mene, sem mislil, da vidim sam sebe v njihovih obrazih, tako so mi podobni!«

»Kaj vas je gnalo iz domovine in kje je pojasnilo, ki si ga dajete za svoj uspeh v življenju?«

»Moja radovednost je to, to moja nepremagljiva strast! Vse sem hotel videti, ko sem hotel slišati, vse vedeti. Zato sem šel v Ameriko! Bil sem mlad fant in ko sem prišel nekoliko v leta, sem pričel urejati svoje misli. V sebi sem čutil njihovo silo, toda kaj naj bi s tem? Nekaj sem moral napraviti! Moral sem pričeti pisati! Ne vem, če je bil še kakšen drug, bolj jasn vzrok v začetku mojega pisateljevanja.«

»Povejte mi torej kaj o svojem začetku!«

»Najprej sem v Ameriki pričel prevajati iz slovenščine in hrvaščine. S tem sem se naučil angleškega slova. Bilo je to l. 1922 in 1923. Zatem sem pričel pisati lastne članke in novele. L. 1925 sem objavil prevod Cankarjevega »Hlabca Jernejca«. Knjiga je imela zaresen uspeh v Ameriki.

Pisal sem v razne ameriške revije in l. 1929 sem dobil idejo za svojo knjigo »Dinamite«. Dve leti kasneje, l. 1931 je bila knjiga izdana. Za zadnjo knjigo tudi veste, je to »Smeh v džungli«.

»V svojem delu ste gotovo uporabljali skušnje iz svojega življenja?«

»Da! Bil sem delavec! Navaden delavec! Več let! Prišel sem v stike z mnogimi in različnimi delavskimi organizacijami, z delavci samimi. Delo me je družilo z njimi: s slovenskimi izseljenci, z vsemi izseljenci in z domačimi ameriški delavci.

Pisal sem o tem in nekaj teh stvari bo objavljenih tudi v slovenščini. Jus Kozak prireja te stvari. To so moja opazovanja delavcev v Ameriki.«

»Ste doživeli kaj takega, da vas je nenehno preokrenilo h pisateljevanju? Kdaj in zakaj ste pričeli?«

»Pravega začetka prav za prav ni bilo. Vse je rastle stopnjevanje in naravno, brez sunkov. Samo nekaj bi rad tu povedal: Za svoj uspeh dolgujem mnogo svoji naravni moči, ki sta mi jo dali moja mati in moja domovina. Dolgujem svoji materi, ki me je rodila in me naučila govoriti ter misliti, dolgujem svoji domovini, katere zrak sem dihal v mladosti!«

»Vam je lepota materinega jezika in lepota slovenske poezije kaj dala? Je kaj prispevala k vašemu delu?«

»Ko sem bil še v Ljubljani študent, sem bral Cankarja. Dobro se še spominjam. Nisem pa imel zase še časa, da bi tako natančno sam sebe premislil in analiziral svoje delo, tako, da bi vedel, kaj sta mi dala slovenski jezik in slovenska poezija. To je stvar kritike in analize. Sem bolj psiholog za ljudi krog sebe, kakor zase. Življenje gre tako brzo in tako vzharno, da se je težko ustaviti in splošiti in se. Nikdar ni moglo sebe premisliti do konca.«

»Se o svoji prihodnosti mi kaj povejete; kako jo gledate? Vasi načrti? Vasi nameni in cilji?«

»Literarna nagrada (Guggenheimova) mi je omogočila, da sem letos obiskal svojo domovino. S to nagrado se bom mudil v domovini vsaj pol leta, pol leta pa drugje v Evropi. Pisal bom nov roman. Roman o tej krizi. Glavni junak tega romana bo človek, sin slovenskih doselencev v Ameriki, sam že rojen tam. Vsa snov je pred menoj, vendar tako zapletena, da — oprostite — težko govorim o tem. Pisal bom, kako je kriza vplivala na tega slovenskega Amerikanca, kako je živel v dobrih časih življenja ameriškega meščana in kako so ga slabi časi vrnil k proletariatu, k svojim ljudem. Ko končam to knjigo, grem na Češko, v Nemčijo in v drugam. Tudi tam hočem videti življenje.«

»In domovina? Kaj vam bo dala sedaj? Kaj boste z njo?«

»Od sedaj dalje bom v domovini vsaki dve, tri leta!«

»Zaradi svoje notranjosti morda?«

»Morda...«

Pri slovesu je Adamič prisrčno stisnil svojo roko in mi ponovno priporočal, naj iz tega »intervjuja« na noben način ne izpustim njegovih besed o materi, o njegovi družini in domovini.

C. K.

Gibanje trgovstva in obrtništva

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je sestavila statistiko o novih ustanovitvah trgovinskih obrtnih obratov. Obrtno gibanje je prav živahno, doblim novih ustanovitev v trgovini ni dosti.

Ustanovljenih je bilo v prvih treh mesecih t. l. na področju Zbornice 319 novih trgovskih in pomožnih trgovinskih obratov (v zadnjih treh mesecih lani 251, v prvih treh mesecih lani 290). Da je število prijav večje kot prej, je pripisovali posledicam novega obrtnega zakona, ki je stopil v veljavo. Odjavljenih pa je bilo 313 obratov (v zadnjem četrtletju lani 211, v prvem 376). Največje gibanje izkazujejo naslednje stroke v prijavah (v oklepajih odjave): trgovina z živino 8 (14), z lesom 17 (27), manufaktura 7 (8), deželni pridelki 11 (17), živila 20 (28), mleko in mlečni izdelki 9 (5), delikatese 10 (8), perutnina 50 (17), branjarije 19 (19), galanterija 14 (8), sejarstvo 12 (21), agenture in komisije trgovine 6 (8), tehnične 6 (1). Skupno je v prvem četrtletju t. l. število prijav presegalo odjave za 6 obratov, tako da je število trgovstva minimalno naraslo: na 12.941.

Obrtnih obratov je bilo prijavljenih v prvem četrtletju letos 908, skoraj 1000, lani v zadnjih treh mesecih 491, v prvih treh pa 682. Odjavljenih

pa je bilo 652 obratov (lani v zadnjem četrtletju 383, v prvem četrtletju pa 565). Najzanimivejše je bilo gibanje v naslednjih strokah (prijava, v oklepajih odjave): izdelovanje cementnih izdelkov 17 (4), kovači 20 (20), podkovni kovači 14 (5), ključavničarji 16 (9), kleparji 8 (3), mehaniki 11 (1), kolariji 10 (15), žage 16 (11), sodarji 6 (7), mizarji 60 (88), knjigovode 2 (20), izdelovanje usnjene galanterijskega blaga 19 (0), sedlarji 3 (47), sedlar, jermenar in torbar 47 (0), izdelovanje pletenin 7 (10), krojači 54 (50), šivilje 121 (55), tapetniki 10 (5), čevljarji 96 (99), modisti 11 (0), brivci in frizerji 22 (6), mlinci 39 (29), peki 21 (17), mesarji 23 (14), mesarji in prekajevalci 9 (2), stavbeniki 7 (0), zidarji 8 (6), pleskarji, sobni slikarji in črkovalniki 7 (0), pokrajinski fotografi 13 (0), avtotaksi 45 (17), prevozniki 20 (6), izvoščiki 1 (9), godbeniki 4 (6), masaža 14 (0), gostilne 77 (61).

Preseček prijav nad odjavami znaša 341 obratov, tako da je število obrtništva pri nas naraslo na 33.244.

Industrijskih podjetij je bilo prijavljenih 6, odjavljeni pa sta bili dve podjetji. V zadnjem četrtletju lani je bilo prijavljenih industrijskih obratov 9, odjavljen pa ni bil noben obrat.

jugoslovanski proizvodi: vino, baker, svinec, konzerve, kemični proizvodi in ostalo. Končno je poslanik omenjal, da Brazilija z odprtimi rokami sprejema kmetijsko emigracijo iz naše države. Število jugoslovanskih kolonistov cenil na 80.000.

Trgovinska pogodba z Brazilijo. Naša poslovna uprava je zaključila z Brazilijo pogodbo za uvedbo direktnih telegrafskih zvez najvažnejših naših mest z Brazilijo. Ljubljana in Maribor bosta govorila z Rio de Janeirom po liniji Dunaj-Berlin. Zveza bo radioelektrična iz Berlina. Takša za trinitratni razgovor Berlin-Rio de Janeiro znaša 150 zl. frankov (trinitratni razgovor).

Sestanek finančnikov v Monakovem

Beograd, 17. maja. AA. 19. in 20. maja bo v Münchenu sestanek odbora finančnih strokovnjakov, ki bo po nalogu konference mednarodnih trgovskih zbornic, ki je bila nedavno tega v Innsbrucku, nadaljeval s proučitvijo položaja v podonavskih državah.

Našo državo bo na tej konferenci zastopal pomočnik ministra za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič. Na dnevnem redu je kot glavna točka vprašanje o težkočah, ki so nastale z omejitvami svobodnega deviznega prometa.

Ta odbor je oddelek stalnega urada za proučevanje gospodarskih razmer v podonavskih državah. Ta urad je bil ustanovljen na konferenci v Innsbrucku.

Plenarna seja tega urada bo 22. junija v Parizu v prostorih mednarodne trgovske zbornice.

Poceni vino v Zagrebu

Zagreb, 17. maja. Radi težkih gospodarskih razmer našega kmeta je, kakor znano, vlada izdala zakon za svobodno prodajo vina. Binkoštno praznike so izkoristili kmetje iz okolice Zagreba ter pripeljali na zagrebski trg z vozovi vino v sodih ter ga prodajali od 3 do 5 Din liter. Ker je bilo vreme lepo, so napravili dobro kupčijo, saj je bilo vse veselo okoli voz.

Umor Dimitrija Mihajlova

Protogorovisti so v nedeljo v Sofiji ubili predsednika makedonskega centralnega odbora

Beograd, 17. maja. I. »Na Japonskem ni vse v redu,« je zapisal ameriški časnikar, ko je javil vest o umoru japonskega ministrskega predsednika. Isto se bi lahko zapisalo tudi glede Bolgarije, od kodar prihajajo dan za dnem večje senzacije. Preteklih 14 dni so se vršila javna obračunavanja na solifjskih ulicah med raznimi nasprotnimi skupinami makedonskimi, ki so dosegle svoj višek z javnim umorom predsednika centralnega komiteja, zloglasnega prof. Dimitrija Mihajlova. V nedeljo se je začel kongres makedonskega komiteja, kateremu je še predsedoval Mihajlov, snoti ob 9 pa je bil ubit, ko se je vračal v svoje stanovanje, od strelca atentatorjev, ki so pobegnili v temno solifjsko noč. V nedeljo je prof. Mihajlov zbral vso svojo nekdanjo veliko avtoriteto, da pomiri med seboj razne skupine makedonskimi, toda naposled je moral priznati, da ni uspel. Tudi po končanem kongresu je javno izrazil žalost nad razvojem tega pokreta, ki dere z nebrzdano silo v propast. 24 ur pozneje se je njegovo truplo kotalilo po solifjski ulici, kjer ga je najprej videl mali 6 letni otrok, ki je s svojim jokom pridlical policiji, ki je pobrala mrtvega Dimitrija Mihajlova.

Življenje profesorja Mihajlova je zanimivo in polno presenečenj ter avanturističnih poletov. Rojen je bil leta 1873 ter je študiral v Sofiji in Monakovem. Ko se je vrnil v Bolgarijo, je postal inspektor bolgarske šole še pod turško nadoblastjo ter bil celo imenovan za tajnika bolgarskega ekarha v Carigradu. Naposled po osvoboditvi je bil imenovan za profesorja v solifskem seminarju. Makedonskemu pokretu se je pridružil zelo zgodaj ter je bil januarja 1932 po naredbi Vanče Mihajlova imenovan za predsednika centralnega komiteja, naneslo odstranjenega dr. Staniševa. Umor Dimitrija Mihajlova je delo protogorovistov ter dovolj jasno dokazuje, kako strašne so strasti, ki so za-

čele zevati v tem pokretu. Ubijanje v svojih lastnih vrstah je na dnevnem redu.

Protogorovisti se še niso udali diktaturi Vanče Mihajlova in zato je pričakovati, da bodo temu umoru sledili še drugi. Škoda je samo, da aprilo tega razpadanja pokreta, ki je dolga leta vodil strogo nadzorstvo nad vso bolgarsko notranjo in zunanjo politiko in kateremu sta zvesto služila Cankov in Ljapčev, ne obstoji močna osrednja vlada, ki bi bila v stanu izkoristiti ta ugoden položaj ter vpeljati v Bolgariji zopet režim demokratskega vladanja v pravem pomenu besede. Sedaj, ko se celo »Demokratski Zgovor« razsipa v same frakcije, od katere vodi eno krvočolni Cankov, drugo pa niš bolj vredni Ljapčev, bi bil čas zelo primeren za močno ofenzivo bolgarskih kmetičev, da se utrdijo ter da za dalj časa odstranijo kvarni vpliv dotičnega »Zgovora« ter da se enkrat za vselej otresejo nevarnega in škodljivega objema makedonskega komiteja, ki je dandanes največja ovira, da bi se bolgarska zunanja politika usmerila tako, kakor zahtevajo njeni politični, gospodarski in narodnoslovanski interesi.

Razčiščenje, ki se vrši sedaj v Sofiji, ni normalno in krvavi način je morda znamenje, da se bolgarski narod osvobodil vplivov, ki so ga držali vklejenega celo desetletje po vojni ter da hoče zaživeti zopet normalno življenje. V isto vrsto politične senzacije se mora postaviti tudi dejstvo, da je bolgarska vlada po dolgotrajnem oklevanju zadnji teden poslala številno delegacijo bolgarskih politikov in gospodarstvenikov v Moskvo, kjer bo poskušala vpostaviti normalne odnose z Rusijo. Zleti je, da Bolgarija kmalu prebreme notranje protrese in da se konsolidira, kajti srednja in vzhodna Evropa računata na njeno iskreno konstruktivno sodelovanje.

Krvavi nemiri v Bombay

Dosedaj nad 100 mrtvih in preko 1000 ranjenih

London, 17. maja. tg. Iz čisto neznanega povoda je prišlo v Bombay do hudih spopadov med Indei in Mohamedanci. Nemiri so se začeli samo zato, ker je neki indski trgovec odrekel dvema mohamedanskima beračema miloščino. Okolica se je začela vmešavati. Nekateri so se zavzeli za berača, drugi za trgovca in naskrat je prišlo do spopada med Mohamedanci in Indei. Ze prva poročila javljajo 32 mrtvih in 370 ranjenih. Domneva se, da so prave številke znatno večje. Nemir se je v par urah razširil na vse mesto. Množica je porušila več mošej in indskih templjev, pa tudi mnogo privatnih hiš. Ulice so polne razbitih stekla, opeke in drugih razbitih predmetov. Ves promet v mestu je ukinjen. Popoldne se je položaj nekako pomiril, v nedeljo zvečer pa so se nemiri

ponovili. Oblasti so končno poslane angleške čete, da zadušijo nemire. Nastopanje angleške vojske je bilo oteženo s tem, ker se vršijo spopadi v ozkih ulicah in bi poraba orožja imela strahovite učinke.

London, 17. maja. tg. Ze tri dni trajajo v Bombay neprestani nemiri, ki so po oficijelnih poročilih zahtevali do sedaj že 105 mrtvih in nad 1000 ranjenih. Guverner v Bombay sir Sykes se je takoj vrnil v Bombay s svojega službenega potovanja. Iz vseh garnizij so poslali v Bombay vse razpoložljive čete. Vendar je policija in vojska brez moči nasproti divjajočim bojem. Notranji deli mesta so sicer še mirni, vendar pa je ukinjen ves promet, ker domačini ne prihajajo na delo v tovarne in pisarne.

Katastrofa francoskega parnika

Prekoceanski parnik »Georges Philippe« zgorel — Od 900 potnikov in mornarjev rešenih okrog 800

Pariz, 17. maja. tg. Reuter poroča iz Adena, da gori francoski vzhodnoazijski parnik »Georges Philippe«. Do sedaj se je posrečilo rešiti 300 mož posadke in potnikov, od katerih je mnogo poškodovanih z opeklinami. Parnik spada med največje in najmoderneje ladje francoske trgovske mornarice. Spustili so ga v morje l. 1930 in je sedaj napravil prvo pot v vzhodno Azijo. 20. aprila je parnik zapustil Jokohamo in je prvič potem zopet pristal 10. maja v Kolombu na Cejlonu. Parnik ima težo 21.000 ton in je lahko sprejel 500 potnikov in 300 mornarjev.

Pariz, 17. maja. AA. Paroplovna družba »Messageries Maritimes« poroča, da je po najnovejših vesteh sovjetski parnik »Sovjetskaja Nov« rešil 412 potnikov s parnika »Georges Philippe«, ki se je ponesrečil. Do tega trenutka je torej rešeno od 900 potnikov in mornarjev 650 ljudi. Omenjena paroplovna družba je zahtevala od vseh pristaniških poglavarstev na bližnjem vzhodu, da ji pošljejo popoln seznam rešenih potnikov in mornarjev s parnika »Georges Philippe«.

Pariz, 17. maja. AA. Iz Adena v Južni Arabiji poročajo, da je včeraj francoski prekoceanski parnik »Georges Philippe« oddal radiotelegrafski znak

za nujno pomoč. Neki angleški parnik je rešil 263 potnikov. Na pomoč so prihiteli tudi druge ladje in rešile nekaj potnikov. Podrobnosti o tej nesreči še niso znane.

Pariz, 17. maja. AA. Iz Adena poročajo, da se bile v bližini francoskega prekoceanskega parnika »Georges Philippe«, na katerem je izbruhnil požar, še druge angleške ladje, ki so s polno paro odplule iz Adena na pomoč potnikom ponesrečenega parnika.

Pariz, 17. maja. tg. Po zadnjih vesteh o katastrofi francoskega parnika pogrešajo 100 oseb od potnikov in ladijskega moštva. Upajo pa, da so se tudi ti rešili. O vzroku požara ni do sedaj znanega še nič gotovega. Čuje se, da je požar nastal v prazni luksuzni kabini radi kratkega stika. Pomoč je bila otežena radi tega, ker je požar zajel najprej brezlično napravo in kapitanovo kabino.

London, 17. maja. AA. Reuter poroča iz Adena v južni Arabiji, da je sovjetski tovorni parnik rešil komandanta prekoceanskega parnika »Georges Philippe«, ki je zgorel ob skalah rtiča Guardafui v italijanski Somali. Sovjetski parnik je rešil še dva druga potnika.

Sklepi Pen-klubov

Budimpešta, 17. maja. tg. Na današnji prvi seji svetovnega kongresa mednarodnih Pen-klubov je podal predsednik Galsworthy izjavo, v kateri naglašja, da stoji Pen-klubi na stališču, da ne smejo njihovi člani pisati ničesar, kar bi služilo vojni in da se morajo izogibati vsakršne politike. Po govoru nemškega komunističnega pisatelja Ernesta Tollerja, ki je po govoru italijanskega pisatelja Marinellija pripomnil, da tudi propaganda za fašizem ni dovoljena, je predsednik Bercevic odtegnil Tollerja besedo. — Kongres bi imel danes sklepati tudi o podelitvi svetovne nagrade Pen-klubov za nov roman. Ker pa so predložili po en roman samo Pen-klubi iz Jugoslavije, Belgije, Holandske in Madjarske, se je sklenilo, da se podelitev nagrade odgodi do prihodnjega leta.

Atentat na zdravnika

Zagreb, 17. maja. Z. Davi ob 7 je streljala uradnica banovinskega zdravilišča na Brestovcu, Olga Gasparović na primarija zdravilišča, dr. Barilarja ter ga s tremi strelci težko ranila. S četrim strelom se je tudi sama poslovala od življenja. O tem krvavem dogodku se širijo razne verzije, med katerimi bo najbolj verjetna ta, da je hotel primarij zdravilišča odpušiti Gasparovičovo iz službe.

Young ne bo kandidiral

Newyork, 17. maja. Z. Tvorec reparacijskega načrta Owen Young je odklonil svojo kandidaturo za predsednika republike. V demokratskih krogih je ta njegov sklep povzročil veliko senzacijo, ker so mislili, da bodo s pomočjo njegovega velikega ugleda razvili močno agitacijo proti Hooverju.

Nov predstojnik salezijancev

Turin, 17. maja. Za vrhovnega predstojnika salezijancev je bil danes točno ob 12 izvoljen g. Peter Ricaldone. Navzočih je bilo 87 inspektorijalnih predstojnikov in odposlancev iz vseh inspektorij. Ze pri prvem glasovanju je dobil g. Ricaldone 83 glasov. Ko so volivi odhajali iz dvorane, so turinski listi že prinesli njegovo sliko.

G. Peter Ricaldone je star 61 let. Deloval je večji del v Španiji. Prepotoval je vso Južno Ameriko, Severno Ameriko, francoske kolonije, Francijo, Belgijo, Egipt, Palestino in pred dvema leti Indijo, Kitajsko in Japonsko. Organiziral je polje delске šole v Španiji, ustanovil pri Turinu v Cu miani poljedelsko šolo, ki je najboljša v vsej Italiji. Njegova izvolitev pomeni velik napredek za salezijansko družbo in so je veseli vsi salezijanci in prijatelji salezijanske družbe.

Zagreb, 17. maja. Z. Jutri bo otvorjena v Zagrebu velika kolektivna razstava Mestrovicjev del. Split, 17. maja. Z. Naš znani kipar Merin Studin je dokončal spomenik sarajevskega nadškofa dr. Stadlerja. Spomenik bodo odkrili ob priliki evharističnega kongresa v Sarajevu.

Praga, 17. maja. AA. ČTK poroča: Ko je nemški letalec grof Tasilo Saumburg danes izvajal eksperimentalni polet v okolici Prage, je nenadoma strmoglavil z aparatom na zemljo in ostal na mezu mrtve.

Ponesrečeni letalec se je včeraj udeležil letalskega mitinga v Prostějovu na Moravskem.

Dunajska vremenska napoved: Na zapadu in jugu bo kmalu zopet nastalo jasno in toplo vreme. Na vzhodu pa je pričakovati neviht.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno in toplejša.

Priloge na evharistični kongres

Sarajevo, 17. maja. Z. Priprave za evharistični kongres, ki bo začelom junija, bodo v najkrajšem času končane. Pripravljani odbor je prejel veliko število prijav iz vseh krajev države. Prijavi se je med drugimi tudi ves episkopat, razen škofa Uccellinja, ki se kongresa zaradi svoje visoke starosti ne more udeležiti. Poslal pa bo svojega delegata. V dneh evharističnega kongresa bo tudi ognjemet in bakljada, v kateri bo nad 600 bakelj.

Osebnosti

Beograd, 17. maja. I. Pri glavnem ravnateljstvu državnih železnic sta napredovali v 9. položajno skupino Olga Hvala in Vriščar Magdalena. Za administrativne uradnike in uradnice pri istem ravnateljstvu so nastavljeni: Meršol Sofija, Jeras Marko, Jeravčić Joža in Kleber Vera. — Za davčnega uradnika v 8. položajni skupini v Jenici je postavljen Bežjak Jožef. V glavno carinarnico v Ljubljani je imenovan za višjega finančnega tajnika v 5. položajni skupini Mirko Mijsković, do sedaj višji finančni tajnik pri finančnem ravnateljstvu v Beogradu. — V higienskem zavodu v Zagrebu je postavljen za zavezočarja Josip Huzar. Premješčen je v higienski zavod v Ljubljani, na šolsko polikliniko, v 8. položajno skupino dr. Bazilij Rajner, do sedaj sekundarni zdravnik pri splošni državni bolnišnici.

Z redom sv. Save 4. reda je odlikovan dr. Jože Macan, tajnik v ministertvu za zmanje zadeve v Beogradu.

+ FRANC BERNEKER

Dasi se je v poslednjih letih kipar Franc Berneker nekoliko oddaljil od našega javnega umetniškega življenja, je bil še vedno, kakor vse svoje življenje, poln načrtov in snovanj. Zato nas je njegova povsem nepričakovana smrt na predvečer praznika globoko pretresla. Spet je odpadla od živnega drevesa naše umetnosti veja, ki je krasila njegovo krono.

Tih, mehak, neodločen, tak je bil Berneker. Dobra srca, intimen v svojem življenju prav tako kakor v svojem delu, vendar v svoji stroki — v oblikovanju kamna, kakor jih skoraj nimamo pri nas. Vsa njegova pojava — kdor ga je poznal, bo to potrdil — je živo spominjala na delo na kamnu. Da si mu le pogledal na roko in na čelo, pa se o njegovem poklicu nisi mogel varati. Držala se ga je nedopovedljiva svojstvenost kamna — trdota in krhkost, mehkoba in prah — kamna, ki od oblikovavca zahteva toliko natančnosti in tenke pozornosti. Ako je res, da izraža zunanost človeka najbolj zanesljivo njegov notranji obraz, potem velja to gotovo za Bernekerjevo pojava, kot so jo mnogi njegovi znanci in prijatelji srečavali, poznali in ljubili, kot jo bodo zdaj pogrešali kakor pogrešamo nekaj dragega in v svoji podobi edinstvenega. Zakaj Berneker je bil edinstven kot osebnost. Rojen 4. oktobra 1874 v Leheni poleg Šmartne pri Slovenjgradcu, je že v zgodnji mladosti začutil v sebi poklic, v katerem je stopal od klina do klina kvišku po lestvi počasi in v najtežjih zunanjih okoliščinah. Začel je v Celju v podobarski obrti pri Oblaku, odšel kot rokodelski vajenec po svetu, ustavil se pri Progarju v Celovcu, izvrševal cerkveno podobarstvo in prišel do Inomosta, kjer je našel pri trdniki Colli zaposlitev. Potem je izdelal v Kotljah pri Prevaljah novo prižnico povsem samostojno ter prenovil dva oltarja. Šele po tako dolgih praktičnih pripravah v obrti je stopil l. 1896 v obrtno šolo v Gradcu, a že naslednjega leta je studiral na dunajski umetnostni akademiji pri prof. Kundmannu in zlasti pri prof. Hellmerju, kateri je zapravil njegov izraziti kiparski talent ter ga zelo vzljubil. Do l. 1915., ko je moral oditi na vojno, je živel kot kipar na Dunaju v bedi in pomanjkanju, po vojni pa se je naselil v Ljubljani. Šele v poslednjih dveh letih je dobil na tujakšnji obrtni šoli mesto profesorja za kiparstvo; poučeval je z odličnimi

uspehi. Še pred štirinajstimi dnevi smo ga videli na ulici; hripa, kateri se je pridružil šen, mu je nanaglo uničila življenje.

S koliko ljubeznijo se je Berneker poglobil v izvrševanje svojih umetniških koncepcij! Zlahtnost mojstrskega rokodelstva, katero je znal ceniti od mladih nog in ki mu je prešla v kri in meso, se je v njem družila z analitičnim duhom, tako, da resda ni sintetično postavljajl monumentalnih likov, zato pa je zorel v toliko intimnost detajla, da je prišla do izraza vsa lepota njegove nežne, tenkočutne, v oblikovanju sameni, ne v končnem dognanju uživajoče duše. Saj ta drobna naslada je bila tudi vse, kar je Berneker imel od svojega življenja. Živel je siromašno, samsko, ponižno, a ne ponižujoče življenje umetnika, ki ne more priti do večjega razuma, ker mu manjkajo za to zgolj zunanji predpogoji; le-ti spet vplivajo na njegovo notranjost, da ne najde v tisto svobodo, ki jo zahteva delo v velikem slogu, tako, da mu ostane le neskaljeno in neomadeževano umetniško snovanje brez izpolnitve. Kakor nadebuden mladenič se je Berneker poslovil od nas, odšel je z zakladnico v sebi, ostavil pa je nam je le nekaj malo vzorcev svoje velike darovitosti.

Tako je malo kateremu Slovencu neznan njegov spomenik Trubarja v Tivolskem parku, vodnjak sv. Nepomuka v Kranju, okrogli relief sv. Martina nad vrati blejske farne cerkve. Med njegovimi drugimi deli — da se ne ustavljamo ob poskusu atlantov na palači Ljubljanske kreditne banke — najdemo portrete in pristne umetnine v oblikovanju tragike, kot so n. pr. »Naplavljenec iz Narodne galerije. Sleherno delo, ki ga je dal Berneker iz svojih rok, nosi pečat finega, sanjavo nežnega in melanholično zasenčenega svojega oblikovavca.

Njegovo življenje je bilo v tesni zvezi s prodrom moderne likovne umetnosti pri nas, z zgodovinskim pojavom kluba »Savec«, čigar član je bil Berneker od vsega početka in čigar aktivnosti se je pridruževal, dasi so njegovi ideali v umetniškem pogledu bili samostojni, umirjeni in svojstveno dozorili, morda nekoliko mimo struje, ki je tekla v naši umetniški »Savci«.

Njegova dela nam bodo pričala o njem — blag mu spomin!

Češkoslovaška sabljaška reprezentanca, ki je v ponedeljek zmagala nad našimi sabljači. Drugi od leve je vodja moštva stari mednarodni borilec Jungman.

Borba s sabljo med prvakom Češke Jungmanov (na desni) in Singerjem, našim prvakom, ki je končala s 5 : 0 v korist Singerja. Borba teh dveh je bila najboljša na turnirju.

E. B.:

Varšava

Zlepa ni mesta, ki bi bilo v zgodovini tako prestalo kot Varšava. Oživila je konec XVI. stol., ko je postala kraljeva prestolnica za Krakovom. Že za patricijata v tem in naslednjem stoletju se je razvila v politično, gospodarsko in kulturno središče velikega kraljestva. Nato se je pričela njena usoda menjati, ko so jo 1655 in 1656 zavzeli z ostalo deželo vred Švedi in jo opustošili. Leto nato spet podleže kosaškimi ogrskim in valaškimi četami. Ko se je nato že malo opomogla, znova podleže Švedom 1702... Šele za saških kraljev se je spet duhovno dvignila in dosegla svoj višek za Stanislava Avgusta Poniatovskega, zadnjega poljskega kralja, ljubitelja umetnosti... Končno pa še ena tragična preizkušnja: delitve 1772, 1793, 1795 in upori zaman. Ruska vlada ji ni bila naklonjena.

Pa sem se napotil v to slovansko milijonsko vlemesto. Nihče, kdor si hoče ustvariti več ali manj popolno sliko Poljske, ne sme prezreti te njene glave, ki ni le živa galerija lepega kosa poljske zgodovine, ampak po svojem obrazu tudi točno označanje tega severnega Slovana, ki se je z nami vred ob prevratu spet prebudil iz tragičnega zgodovinskega sna in danes s tem večjo vmeno gradi in utrja... Zdi se, da je v tej živahni, delavni probuji nekaj strahu in bojznosti iz dni trpljenja in kakor da mu nalaga njegova časovna odgovornost, da čim prej pravi in izpolni, kar je bilo zamujeno, zagrešeno od stoletnih viher usode...

Slovenec se kajpak v tem slovanskem vlemestu dobro počuti. Pri srcu mu je, kakor da je nujno, da je po tako dolgem, dolgem času obiskal tega svojega sorodnika in veseli ga je ob slednjem njegovem gibu in napredku, ki ga opazi: Od besede, ki mu zveni mikavno in ljubko in mu je lahko odstranila raz njo pajčolan, ki se je bil nabral na njej tekom tisočletja... in slastno posrkat iz nje vse toplino slovanske domačnosti. Pa mimo vsega bogastva počeni od gmohtno-gospodarskega do duhovno-kulturnega, ki ga je pridna roka sorodnikova postavila na božji trg sodobnosti in v hvalo prednikom in dobro poznejšim generacijam. Do onega notranjega duha in osebnostnega značaja tega Slovana, ki ti postane drag, da se posloviš v prepričanju potrebe stalnega medsebojnega oplojevanja in bogatenja.

Tako mi je bilo, ko sem stopal po varšavskih ulicah in trgih dan za dnem, dokler si nisem dovolj ogledal in preočil vsega obsega in vsebine. — Če je Krakov dobil naziv severnega Rima, bi človek imenoval Varšavo severni Dunaj. Ne le obseg in prebivalstvo, ki nikakor ni enolito (Zidil), podpirata to primero, ampak nazadnje tudi ves stilni značaj mesta. Velemestni obrat se vrši po širokih ulicah: tramvaji zavijajo zateglo na vse strani, avtobusi drve za svojimi cilji, motorji, tudi kočije, ljudje prekrivajo ta živahen promet z ene strani na drugo in zdaj pa zdaj se zakadi v ta vrvež še kolo — avtobus, ki za hip vzmeže štrlece vseh. Za naš poldrugi dinar se moreš v udobnem in lahkotekočem tramvaju prepeljati iz enega konca mesta v drugega. Sicer je vse precej zasoljeno; dinar tu malo izda...

Odstranite trajno zobni kamen,

Ako redno uporabljate Sargov Kalodont, boste na najudobnejši način ohranili Vaše zobe zdrave in trdne.

Proti zobnemu kamnu

ker je on čisto vzrok, da se zobje majajo in končno izpadejo. Sargov Kalodont odstrani zobni kamen, ker je edina zobna krema, katere vsebuje učinkoviti sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu. Polagoma, ne da bi škodoval zobem, razkroji organske substance, ki tvorijo zobni kamen. S tem izgubi zobni kamen svoje oporišče, se zdrobi in se z lah-koto odstrani z zobno četko.

Smrtna nesreča na Grintovcu

Kamnik, 17. maja. Tri leta zaporedoma so sedaj Kamniške planje zahtevale smrtno žrtev. V septembru 1980 se je na Sedlu smrtno ponesrečil Rudolf Pečar iz Ljubljane, v avgustu preteklega leta je pustil pod Grintovcem svoje mlado življenje zlatarski pomočnik Mihajlo Veber iz Novega Sada, večeraj na binkoštni ponedeljek pa je ista usoda zadela 26 letnega Alberta Makovca. Vsi trije mladi turisti so se umaknili iz mestnega hrupa ven v prosto naravo, da v veličastvu gorskih velikanov prežive par ur in se nato z novimi spomini in trdnjšo voljo do življenja vrnejo na svoje delo, a so našli le smrt.

O tragični usodi Alberta Makovca smo prinesli kratek poročilo v ponedeljskem »Slovenecu«. Ko se je na binkoštni ponedeljek ob pol 7 zjutraj vračala večja družba turistov z Grintovca v Čojzovo kočjo na Kokrškem sedlu, se je Makovec utrgal jermen na cepinu, na katerega se je upiral, ko se je po strmem podelenem snegu spuščal navzdol. Padel je na hrbet in začel po strmini drseti navzdol. Zaman je tolkel z rokami in nogami okrog sebe, da bi našel kako oporo in se ustavil. Trda snežna ekorja se pod udarci okovanih peti ni vdala in nesrečni mladenič je s čimdalje večjo brzino drvel po 250 metrov dolgem snežišču. Kljub nadčloveškemu naporu v borbi za življenje se mu ni posrežilo, da bi se ustavil. Zgrmel je čez 350 metrov visoko jugozahodno steno Grintovca. Nihče izmed številne družbe mu ni mogel pomagati, ker so korakali po snežišču v poševni smeri, on je pa zdrsel naravnost navzdol. Par minut pred nesrečnim dogodkom je tudi nekemu Kamničanu, ki je bil prvič v planinah, na podoben način izpodrsnilo, da se je pričel valiti po snegu. Imel pa je srečo, da mu je uspelo, ustaviti se.

Truplo ponesrečenca so našli ob pol 9 trije turisti, ki so šli na Kočno. Bilo je popolnoma razbito, da ga ni bilo mogoče spoznati. O nesreči je bilo takoj obveščeno tajništvo SPD v Kamniku, ki je odposlalo v planine ekspedicio. Truplo bodo danes prenesli v Kokro, ker ga na kamniško stran ne morejo spraviti. Pokopan bo v Ljubljani.

Tragično umrl Albert Makovec je bil doma iz Sempasa pri Gorici. Bil je brez staršev, bratje in sestre pa živijo v Ameriki. Zadnji čas je bil uslužben pri Koviču v Mostah, stanoval pa je v Društveni ulici 6. Makovec je bil zelo izvrsten pri delu, skromen in trezen. Hrupne in šumne družbe ni maral in tudi v gostilno ni nikdar zašel. V svoji skromnosti si je prihranil 40.000 Din, da bi si ustvaril prijeten dom. Najraje je hodil v planine in vsak prosti čas je porabil, da je pohitel v lepo naravo, kjer je našel največje zadovoljstvo. Turisti so ga cenili kot zabavnega in prijetnega družabnika — pravega planinca. Najljubša njegova tura je bila pot s Kokrškega sedla na Grintovec. Nesrečni slučaj je hotel, da je ravno na tej poti izgubil svoje mlado življenje. Blag mu spomin!

Kakih sedem minut pred nesrečo so se skupno slikali na vrhu Grintovca. Makovec je na sliki srednji v vrsti.

Uničevalci tujega imetja

Ptuj, 17. maja.

Z nenavadnimi zlikovci ima opravka orožništvo v ptujski okolici. V fari Polensak je skupina fantov v naravnost zločinski objestnosti kar takole za šalo napravila nekaterim kmetom veliko škodo. Najprej so se spravili v Braslovcih nad kovača Vicarja. Odnegli so mu novo okovano vozno kolo, katerega še do danes ni več videl. Zatem so razdejali cestni most, last posestnice Šamperl. Pri mlinu Alojza Vičarja so odstranili zapornico ter jo vrgli pod vodno kolo. Voda je spravila dva prazna kamna v pogon ter ju gnala skoro 6 ur neprestano, da sta se končno vžgala ter se zagrizla drug v drugega, da se je na ta način vse ustavilo. Od naglega vrtenja praznih kamnov se je vnel lesen obod ter je pripisati le srečnemu slučaju, da ni postal ves mlin, ki je bil napolnjen z žitom, žrtev požara. Ko so opravili svoje delo pri mlinu, so se podali nad čebelnjak posestnika Pozniča. Stavbo so popolnoma porušili ter razmetali čebele in satove 300 m naokrog po travniku. Lotili so se zatem še mlina posestnice Šamperl ter tudi tu odstranili zapornico. Sreča pa jim tu ni bila mila, ker so bila kolesa priprta tudi znotraj mlina. Končno so se spravili razgrajati pred hišo posestnice Ane Majcen ter grozili, da bodo vse požgali. Za zaključek svojih junaštev so zabarikadirali cesto s težkimi drogovi in drugim lesom, da so naslednjega jutra vozniki komaj odstranili ovire, predno so mogli nadaljevati vožnjo. Sodišče je odredilo strogo preiskavo, da se doženejo krivci teh nepremišljenih dejanj ter prejmejo plačilo za škodo, katero so povzročili. Orožništvo je storilec že na sledu.

nostni mestnih zgradb vzbujajo pozornost še Saška palača z grbom neznanega vojaka. Večna luč pred njim in venec pred grbom tega junaka, padlega na domačih tleh, v Lvovu, te čudno dojmi predno stopiš skozi ta velika kamenita vrata v Saški park, kjer se — kakor tudi po ostalih — tre ljudstva. Klopi po parkih gotovo pomaga izdatno polniti tudi razsajajoča brezposelnost... Ruski vpliv pa je v mestu malone zabrisan in celo ruska katedrala s svojo ponosito kupolo je bila od poljskega naroda kaznovana za svojo ošabnost z odstranitvijo, da zdaj maršal Poniatovski na svojem konju tiho pripoveduje o tej svoji napuhnjani prednici.

Doživljaji, vtisi? Stanoval sem v velikem Akademskem domu; pravijo, da je največji na svetu. Poldrug tisoč akademikov prebiva v njem. Popolna svoboda. Poleg trafike je v njem tudi trgovina in mesto obednice velika restavracija. Drago pa za naše razmere več kot pol preveč. To res ni za našega študenta, ki se v Ljubljani prerine za par sto dinarjev skozi mesec ali pa še brez teh. Zdjaj pa pride še ogromna vpisnina. V »Ognisku« poleg tega doma prebivajo inozemski študentje — stipendisti. Seznanil sem se s pripadniki vseh mogočih narodov: Madžarom, Čehom, Bolgarom, Kitajcem, Francozom, Turkom, Slovakom. Če bi prišel par mesecev prej, bi našel še Slovence, ki sedaj studira v Krakovu. Kar čudno ti je, ko čuješ n. pr. Madžara, Kitajca, Francoza in Turka govoriti soroden slovanski jezik! Kaj bo še vse iz take pisane družbe, ko bo zavzela svoja pomembna življenjska mesta, sem se vprašal. Kar majhen je svet, sem

Ljubljana

Razstava Foto-kluba Ljubljana

Ljubljana, 17. maja.

Zanimanje za fotografijo je v Ljubljani zadnja leta močno naraslo. Lahkomiselni bi dejali, da se razvija nova vrsta »sporta«. Prav gotovo je res, da šteje naša fotoamaterska družina v Ljubljani precej glav, ki vsaka po svoje premišluje in se trudi, kako bi napredovala v tem plemenitem »sportu«. Dočim je bila ta velika družina do zadnjega časa neorganizirana in neenotna, je dala ustanovitev fotokluba v Ljubljani možnost za združevanje prijateljev fotografije in za medsebojno izpopolnjevanje. Prepričani smo, da bodo pogumni in lepi začetki Foto-kluba pokazali še vse lepše uspehe, ki bodo v prid ugledu našega naroda in njegovih zmoglosti, kakor tudi lep pospeševatelj tujkega prometa.

Foto-klub je razstavil v Jakopičevem paviljonu za malenkostno vstopnino okrog 200 slik svojih članov. Je že tako, da ima vsak, kdor razstavlja v Jakopičevem paviljonu, le omejeno število obiskovalcev. Večina ljubljanskih meščanov se ni potrudila tja, pa naj si so razstavljal naš stari slikarji in kiparji, ali pa mladi. Zato je razumljivo, da mora razstava fotografij, ki po sklopnem naziranju ne gredo v noben predal umetnosti, imeti še manj obiskovalcev.

Pravzaprav pa bi bila dolžnost naše javnosti, da si ogleda to razstavo, saj večina, ki bi prišla, pri gledanju fotografij ne bi imela nesrečnega občutka, ki se izraža v misli: »Kaj pa hočem, saj se nič ne spoznam.« Prav posebna dolžnost pa veče vse tiste, ki imajo fotografske aparate in ki morda po nepotrebnem zapravljajo dragi fotografski material, da ne bi se pri tem kaj naučili.

Razstava Foto-kluba Ljubljana ni bila prirejena pod nobenim geslom in pod nikakršnimi omejitvami. Zato najdemo na njej vse razvoje fotografije zadnjih let. Kaj komu bolj ugaša, je stvar okusa in gledanja. Fotografija je lahko strogo gledanje narave pri lepi kombinaciji snimanih predmetov, kar da vedno takozvani motiv. Je pa fotografija lahko še več, namreč doživljanje narave ob gledanju fotografije. To drugo pa zahteva brez dvoma dvojce: 1. fotografija, ki s fotografijo omogoči to gledanje in 2. človeka, ki je ob gledanju fotografije zmožen doživljati. Seveda mislimo pod naravo pač vse, kar lahko doseže naše oko. Poleg tega imamo pa na razstavi fotografske kompozicije, ki kažejo, da smo Slovenci srečno ušli nevarnosti sproščene fotografije in, mesto da bi kakor drugod naravnost strmo glavili vanjo, bli s preudarnim korakom skozi njo.

Med razstavljalci, katerih sicer ni veliko in kateri so vsi razstavlili lepa in efektna dela, moramo v prvi vrsti omeniti trojico ing. Micheli, Pengal in Schleimer. Dasi je Micheli edini razstavljal res plemenito in bogato izdelane fotografije, jih ne omenjamo radi tega, temveč zato, ker z njimi zlasti dokazuje, da ni fotograf, temveč slikar s kamero, ki v fotografiranju doživlja in ob svojih fotografijah da doživljati tudi drugim. Isto velja za Pengala, ki je znal obdržati na fotografskem materialu čudovita nastojanja, ki res niso več samo fotografija. Schleimer je prav tak; mojster pa pri izrabljanju in ustvarjanju svetlobnih efektov. Sicer je mnogo slik izdelanih s svetlobnimi efekti, vendar ni nikjer svetloba tako sama sebi namen kot pri njegovih. Dočim drugi fotografirajo predmete v čudovitih svetlobah, fotografira on čudovito svetlobo na predmetih.

Na razstavi so tudi trije Kocjančiči: Karlo Kocjančič nam pokaže pester izbor od akta do enostavnega tihotaja. Mojster je tudi v namesitvi slik, katere je podčrtal s svetlobno igro okvirja. Peter Kocjančič je zlasti nov v fotografski kompoziciji in pri nas najbrže edini, ki bi lahko z uspehom v grafiki odprl novo polje fotografije na plakatu. Prvi je tudi dal fotografsko karikaturu v fotografiji (A. Gaber). Njegov sin Oskar Kocjančič bo najbrže pridno stopal za svojim očetom. Nekateri slike je tudi opremil z okvirjem, ki omogoča lepo razdelitev svetlih in temnih ploskev.

— Pri težkočah v želodcu in črevih, pomanjkanju slasti, lenivem odvajanju, napenjanju, gorečici, pehanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzroči 1 do 2 časi naravne »Franz-Josef« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnice dokazujejo, da »Franz-Josef« vodo radi jemlje celo težko bolni, in da se dosežejo z njo veliki uspehi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pokrajinski motiv, gledan z očmi fotografa, ki fiksira življenje okrog nas, veje iz švigljivih slik. Mojstre fotografij so se pokazali tudi Julija Osetova, Gogala Zlata in Ivo, Vertin, Kornič, Fajon, Starček in drugi.

Značilno za razstavo, še bolj pa za njene obiskovalce je to, da je velika večina doslej prodanih fotografij iz ljubljanskega mesta. Prodanih je bilo je še nekaj planinskih slik in aktov. To dokazuje, da velika večina ljubljanskega občinstva, kateri so obiskali razstavo, gleda z vse drugačnimi očmi kot amaterji sami; hkrati grozi radi tega nevarnost, da bo prihodnja razstava izključno razstava ljubljanskih in planinskih fotografij, ker je pri teh tudi dano amaterju materialno priznanje, ki sicer ni veliko, saj so razstavljeni slike izredno peccni. — Pripravljali zasluzijo vse pohvalo, saj so vse slike v okvirju, kar je gotovo zahtevalo precejšnjih denarnih sredstev, ki nujno niso bila potrebna. V upanju, da gledanje občinstva ne bo vplivalo na kvaliteto prihodnje razstave, želimo fotoklubu »Ljubljana« v bodočem delu in razstavah še več lepih uspehov. H. J.

Kaj bo danes?

Drama: »Kvadratura kroga« Red D.
Opera: »Cavalleria rusticana« »Glumači« A.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Mar-jin trg 5, in mr. Kurali, Gosposvetska cesta 10.

● Knezoškof dr. G. Rožman na foto-razstavi. Včeraj popoldne je obiskal razstavo foto-kluba »Ljubljana« knezoškof dr. G. Rožman in je del časa ogledoval slike in se zelo zanimal za nekatere. Tudi je kupil nekaj fotografij.

● Sv. birma v Ljubljani. V nedeljo je bilo okoli stolnice izredno živahno. Menda skoraj vsi avtomobili in kočije, kar jih Ljubljana in okolica premoreta, so se tukaj zbrali na sestanek. Od magistrata pa do Poljanske ceste je stala ena sama dolga vrsta avtomobilov in kočij, stalno se menjajo in odvažajo po mestu kotne in birmance. Vsak voz je bil lepo okrašen s pomladnim cvetjem, vsak konj, vsak avto se je kar bleščal v solniči luči. Du-hovščina v stolnici s Prezviševnim na čelu je imela v nedeljo veliko nalogo. Nič manj, kakor 1839 birmancev se je nabralo v nedeljo k sv. birmi in sicer dopoldne 1301, popoldne pa 533. V ponedeljek je bil naval še manjši, birmanih je bilo samo 243. Skupno je bilo letos birmanih v stolnici 2082 birmancev, to je približno 400 več ko lani.

Med. univ. Dr. Alojz Kramarič, specialist za kirurgijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 18, telefon št. 3158, ordinira od danes naprej samo popoldne od 2. do 4. ure

● Slovenci iz Amerike v Ljubljani. Za binkošne praznike je prišlo v Ljubljano poleg gostov festivala tudi nekaj slovenskih Američanov. Najodličnejši je vedno slovenski ameriški pisatelj Lojze Adamič, o katerem je »Slovenec« že poročal. Adamič se je s svojo soprogo, rojeno Američanko, nastanil v hotelu Mikli. — Druga znamenita Američanka je gosposčina Franja Tavčarjeva, o kateri je »Slovenec« pred kratkim poročal, da je podredila čeden znesek enega milijona dolarjev (ne dinarjev!). Udeležila se je nekaterih prireditvev festivala.

● Včerajšnji ponesrečenci. Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela tri ponesrečence, 17 letni delavec Franc Kotar iz Most pri Ljubljani, Stara pot 2, je padel na slomozreznico ter se porazil po roki. — Dinar Alojzij Rojnik, star 25 let, iz Zagorja 36, je padel s koleca ter si poškodoval desno ramo. — Neznani pretepači so napadli pred dnevi 28 letnega Jerneja Kastelica, posestnika iz Sela v občini Podboršt. Poškodovali so ga po hrbtu in na levi roki.

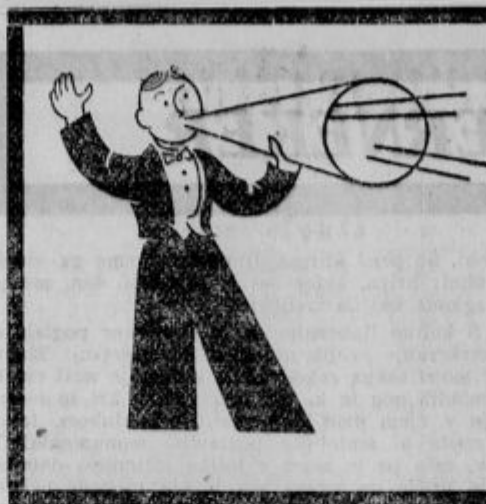
● Popravek. V včerajšnjem »Ponedeljskem Slovincu« je bilo poročano, da je med odlikovanci gđ. Otilija Praprotnik. Prava odlikovanka nam sporoča da je njeno ime Klodila Praprotnik.

● Revščina s ceste. Med prazniki je ljubljanska policija strogo nadzorovala življenje na cesti. Aretirala je več deklet, ki jim je pri zaslišanju dokazala nemoralne poklice. Vse to energično postopanje policije proti tajni prostituciji pa skoraj nima vidnega uspeha, zakaj iz vrst brezposelnih žensk se vedno znova obnavljajo pripadnice tega žalostnega poklica.

● Damsko perilo, kopalne obleke, rokavice, nogavice, kupite najugodnejše pri šterk nasl. Kar-ničnik, Stari trg 18.

Naše dijaštvo

Akademsko stolna kongregacija. Danes točno ob 20 v Križankah običajni sestanek.

Če še niste — storite takoj!

82 nagrad za bralce v vrednosti 7800 Din, 16 pa za inserente v vrednosti 9400 Din — to bo, radi česar bo 29. maja, 2. in 5. junija okoli 150.000 bralcev prebralo inserate v »Slovincu« z nena-vadnim zanimanjem. Če torej še niste dali svo-jega inseratnega naročila za navedene dni, sto-rite to takoj! Več v petek, 20. maja!

Eden izmed sto tisoč odjemalcev

Maribor

Štefan Falež - pomiloščen v dosmrtno ječo

Maribor, 17. maja.

Danes je dobilo mariborsko okrožno sodišče odlok kasacijskega sodišča v Zagrebu v zadevi Štefana Faleža. Kasacijsko sodišče je zavrnilo priziv obtožence Faleža glede revizije procesa, izpremenilo pa je smrtno kazen v dosmrtno robijo. Štefan Falež, morilec iz Gačnika in »obmejni strah«, kakor so ga radi njegovih številnih zločinov ime-novali, je sedaj rešen strahu pred smrtjo na vešalih, toda celo življenje se bo moral pokoriti v ječi za svoje zločine.

Falež je bil obsojen dne 12. februarja od mariborskega velikega senata na smrt. Merodajen je bil za to strogo obsodbo naravnost bestialen zločin v Gačniku, katerega je izvršil Falež dne 28. avgusta lanskega leta. Umoril in oropal je staro posestnico Julijano Heričovo; uplenil je pri svoji žrtvi 180 Din gotovine ter pobegnil v Avstrijo. O njegovi aretaciji smo sivočasno že obširno poročali. Poleg umora je zakrivil Falež številne tatvine, javna nasilstva, ima pa za seboj še številne pred-kazni radi najrazvrstnejših zločinov.

Po obsodbi je zgrabil v ječi Faleža silen strah

□ Sestanek duhovnikov tretjerednikov, ki bi se imeli vsrtili v četrtek, dne 19. t. m., tokrat od-pade. Vršil se bo v juniju.

□ 3250 dinarjev revnim materam je poraz-delilo tukajšnje agilno Slovensko žensko društvo ob priliki Materinskega dne. Istočasno se ome-njeno društvo zahvaljuje iskreno vsem, ki so so-delovali pri Materinski proslavi v Narodnem gledališču, zlasti pa še strokovnim učiteljem gđ. Fabjanovi, Cernetovi, Lešnikovi in Santlovi, rav-nateljstvu prve del. mešč. šole in pa trdkri Hutter.

□ Drevi zaključna predstava. V Narodnem gledališču se uprizori drveni izven sezone in v ko-rist združenja gledaliških igralcev Hervéjeva ko-medija »Mam'zelle Nitouche«, ki je bila pred leti ena najbolj priljubljenih muzikalnih del našega gledališča. Nastopa mladostna ves gledališki ansambl. Dirigira Ljopa Herzog, režira P. Rasberger.

□ Brezalkoholni vinotoč. Tam zadaj za Be-tnavo se je pojavil je »s vinotoč, ki toči brezalko-holno vino. Za Maribor je to več kakor posebnost in bilo bi le želeči če bi našel še posnemovalcev. Sicer ima lastnik vinotoča na razpolago tudi prava alkoholna vina, vendar je treba pozdraviti dejstvo, da se je v mariborskih razmerah ojuočil prodajati brezalkoholnega.

□ »Neptun« drži po Dravi. Za Binkošti se je pojavil vendar na Dravi motorni čoln g. Keberla. Letos je na novo prebarvan ter nosi drugo ime. Iz »Wikinga« so ga prekrstili v »Neptuna«.

□ Mariborski nogometaški binkoštni po-tovanju. Mariborci so bili v Gradcu. Prvi praznik so podlegli proti Sportklubovcem s 3:5, drugi praznik pa so napram »Südbahnovcem« izvojevali neodločen rezultat 3:3. — Rapidovci so gostovali v Celju in so imeli več sreče. »Celjane« so odpra-vili z 2:1. Atletike pa drugi praznik celo z 9:2. — Železnici v Velikem Bečkercu so podlegli z 1:2. »Svoboda« je odbrzela v Voitsberg in do-segla prvi dan zmago nad tamošnjimi Sportklubovci s 3:2, drugi dan pa je doživela poraz z 2:4.

□ Potrjeni poravnavi. Mariborsko okrožno so-dišče je potrdilo poravnavo trgovca Arnolda Sterna v Puconcih. Upnikom II. razreda plača pre-zadolženec 35% kvoto. Končano je poravnalno po-stopanje v zadevi Lah Marije, lastnice trgovine v Mariboru, Pobrežka cesta 8. in Nebova 6.

□ 500 kopalcev je posetilo Mariborski otok takoj po otvoritvi na oba praznika.

□ Boben poje... Pred okrajnim sodiščem se vrše sledeče dražbe nepremičnin: Dne 20. junija ob 10 dopoldne v sobi št. 27. dražba zemljiška knjiga Sp. Radvanje II. del vl. št. 281. Cenilna vrednost Din 29.405, najmanjši ponudek Din 14.702. — Dne 22. junija bo ob 10 dražba nepremičnin.

pred smrtno kaznijo. Iz tega strahu je izvirala na-ravnost drzna misel begstva, katerega je pričel pripravljati takoj po zaporu v samotni celici. Z železno nogo postelje, katero je odlomil, je tekmo ene same noči razbil betonska tla v svoji celici ter napravil tako široko luknjo do kletnih prostoro-v, da bi se bil lahko speljal in najbrže bi se mu bil beg posrečil. Klet jetnišnice je namreč v zvezi s hodniki pod okrožnim sodiščem, odkoder vodi lahka pot na prosto. Beg je nameraval izvršiti v noči na 15. februarja. Toda njegov načrt je pre-prečila čuječnost jetniškega paznika.

Falež se po preprečenem begu nikakor ni sprizajnil s kruto usodo. Ponovno je zatrdel, da si bo baje raje sam po Mohorkovem vzoru končal življenje, kakor da bi moral na vešala. Radi tega so strogo pazili nanj ter so ga radi lažjega nadzorstva zaprli med druge jetnike. Tu se je v družbi kmalu pomiril ter ga je zadnje čase prejšnja trmoglavost popolnoma pustila. Na tihem je pač upal, da bo morda prošnja za pomilostitev imela uspeha. In res se ni varal. Te dni mu bodo sporočili pomilostitev, nato pa se bo preselil v kaznilnico.

zemljiška knjiga Kamnica, vl. št. 36. Cenilna vred-nost znaša Din 201.119, najmanjši ponudek Din 134.079.92. — Dne 27. junija se vrši pri istem so-dišču dražba nepremičnin zemljiška knjiga Limbuš, polovica, vl. št. 11. Cenilna vrednost Din 31.280.25, najmanjši ponudek Din 20.853.50.

□ Obmejni promet je živahen. Meseca aprila je pripotovalo preko severne meje Dravske bano-vine v našo državo 7215 oseb in sicer 5721 preko Maribora, ostali pa preko drugih obmejnih postojank v Hodošu, Radgoni, št. lju, Dravogradu in Prevaljah. V istem času je odpotovalo iz države 8032 oseb, od tega 6661 preko Maribora.

□ Dr. Zdenko Matiašič ordinira stop redno v Mariboru, Slomškov trg 6 (nasproti škofije).

□ Za ubogo vdovo s šestero nepreskrbljenimi otroci sprejema darila v blagu in denarju uprava »Slovenca« na Koroški cesti 1 in podružnica na Aleksandrovi cesti 6.

□ Še dva poizkusa samoumora. V včerajšnjem »Ponedeljskem Slovincu« smo poročali o dveh poizkusih samoumora. Razen tega so mariborski reševalci morali posredovati še v dveh drugih slu-čajih. Na studentski strani se je pognala v Dravo 20 letna zasebnica Marija L. iz Ruske ceste doma. Pa jo je plavalni mojster Zierer z otoka opazil ter jo rešil. V mestnem parku pa je izpil večjo količino lizola 20 letni pomožni delavec Rudolf H. iz Spodnjih Hoč. Pasanti so ga opazili in sporočili stvar telefonično reševalnemu oddelku, ki je oskr-bel njegov prevoz v splošno bolnišnico. Njegov stanje je izven nevarnosti. Vzrok poizkusa samo-umora v obeh slučajih ni znan.

Jesenice

Binkoštna nedelja je bila za Jesenice sportska nedelja. Ze na predvečer so bile ceste polne kole-sarjev, ki so prihajali na Jesenice iz vseh krajev. Bilo je zanimivo gledati skupine raznih sportskih klubov, ki so stopali k tekam v pestrih krojih in v dobro pripravljenih formah.

Gremo je v soboto popoldne na Jesenice. Pri »Čedniku« se je užgalo in v slučaju vetra bi bil ogenj v tem kraju Jesenice lahko katastrofalen, kajti gorelo je za župno cerkvijo na Murovi, kjer je večina hiš še lesenih. Jeseniški gasilci so bili v par minutah na mestu in so kmalu ugasili ogenj, takoj za njimi pa so prišli na pomoč tovarniški ga-silci pod vodstvom svojega vrliga načelnika g. Karla Luckmana. Vendar pa tej ni bilo treba sto-piti v akcijo, ker so že jeseniški gasilci pogasili ogenj in ker se, hvala Bogu, ni razširil na druga poslopja. Hvalavredno pa je pri tem dejstvo, da so bili gasilci v tako kratkem času na mestu. Vsa čast jim!

SHELLTOX

čuva pred okuževanjem
ubija hitro okuževalce

občutil, ko sem zdaj poslušal tega zdaj onega, ki mi je pravil o razmerah v svoji domovini. Spremljal me je Slovák, dopisnik »Sloven-skega Jugga«, potem ko sva se spoznala na po-stajki po slovaški troybinji, ki sem jo imel k sreči od lanskega bratislavskega kongresa. Pa sva napravila dnevno okrog 25 km po raznih delih mesta. Celó čez velikanski viadukt Po-nintovskega sva se čez široko Vislo povzpela v varšavsko predmestje — Prago.

Kot častnikarja sva dobila brezplačen vstop v gledališče. V Velikem Teatru sva njela Sha-wovega »Pigmalion«, ki je bil kar dobro podan v vsej svoji filozofski problematiki. V operi sva hotela videti narodno tragedijo »Halko« in res sva imela tu narodno nošo, pesem, ples in »godovino poljsko... Sicer, pravijo, da varšav-ska opera letos ne stoji visoko. No, v Narodnem gledališču pa sva potem nedeljskega popoldne gledala še »Don Carlosa«. Ne vem, da se ob nekih potezah na poljski kulturi tako rad spo-minim na Spance. Ali je to le tisti ponos člena velikega naroda, ki se mi zdi, da se odraža že v govoru ali odnos do Cerkev, ali razmerje do narodnih manjšin ali še kaj drugega. Drugič spet sva bila na Briandovi počastitvi sloves-nosti v veliki dvorani na magistratu. Pa to so le časovne politično-diplomatične zadeve! Pri tej priliki sem spoznal brata Pilsudskega — finanč-nega ministra in še par drugih varšavskih poli-tikov in poslušal razvezan francoski govor se-natorja Troqueta, ki se je nalašč pripeljal čez razburjeno Nemčijo iz Pariza v Varšavo... Zadnji dan sva si ogledala še židovsko četrt na vzhodu — Getto, kjer se na 50-ih, vsevprek križajočih se ulicah odigrava življenje varšav-skega žida. Še tam dalje sva obiskala največje mestno pokopališče — Powazki, kjer so ravno pokončavali nekdanjega ministra. Tudi trije na-

grobnj govori, ki sem jih čul, so me prepričali, da je struktura velikega naroda pač v marsičem različna od našega malega. Nehote sem pomislil, da je lepše živeti in delati v malem... Pokopa-lišče s svojimi drevesi in starimi spomeniki še daleč ne dosega estetičnosti našega svetokriž-kega in prej sliči onemu pri Sv. Krištofu... — Zvečer sem hotel biti še na predavanju pred-stavitelja mlajše literatke generacije g. Klečin-skega: »Cerkve brez Boga«, je bila aktualna tema na katero so opozarjali po mestu veliki plakati. Tako sem se znašel v prikladni dvorani Higieniskega društva, kjer se take reči v Varšavi večkrat prirejujejo. Pa ni bilo nič brezver-skega, ampak je pesnik primerjal v našlovu cerkev z literaturo in Boga z narodno tendenco, ki je v sodobni poljski literaturi manjka. Nav-zočil je bile do 400 inteligentov. Pisatelj je znal dobro zagrabiti in zvočno udariti po na-rodni žili. To mi je ugajalo in sem se spomnil, da bi kaj takega tudi pri nas ne bilo odveč...

Bilo je aprilsko ponedeljkovo jutro, ko sem se povzpela za slovo na streho sedemnadstrop-nega Akademskega doma, da objamem se en-krat Varšavo v celoti. Nebo je bilo nametano z rahlimi oblaki, za katerimi se je plaho skriva-lo sonce. Le nad velikim letališčem na desni zraven je ozirala sicer mirno ozračje jata belih golobov, ki se je zdaj spuščala zdaj spet dvigala v urejeni, smotreni obliki. Spodaj pa so že ropotala vozila in hiteli ljudje po svojih zgodnjih opravkih. Iz številnih tovarniških di-mnikov, ki so se poleg cerkvenih stolpov dvigali iznad mestnih hiš in ulic, se je valil proti nebu črn, umazan dim.

To je torej to slovansko velemesto, zname-nito po zgodovini, važno v sedanjosti, predano neznani bodočnosti... sem razmišljal, ko sem zapuščal to razgledišče in odhajal na kolodvor.

Kulturni obzornik

»ČAS«, REVILJA LEONOVE DRUŽBE, ŠT. VIII.

Se pravkar razpošilja. Vsak, ki mora ob vsa-koletnem materinskem dnevu govoriti in kaj teht-nega, lepega povedati, si bo skrbno shranil govor g. misijonarja L. Savlja »Materinstvo«, ki ga je imel letos dne 4. aprila in ga prinaša »Čas« na prvem mestu — Iskanje ostanikov pračloveka je danes bolj kot kdaj na dnevnem redu. (Pri nas je prof. Brodar v Potočji zizalki doslej našel samo orodje prahistoričnega človeka). Decembra 1929 so pri Pekingu našli kose lobanj pračloveka, ki je po ameriškem voditelju izkopavanja Davidu Blacku dobil znanstveno ime: *Scianthropus Pekinensis Black*. Ves znanstveni svet posluša, kaj bodo učenjaki ob tej najdbi ugovorili. O vseh teh možnih vprašanjih in ugribanjih, zlasti o prvih dveh poglavjih sv. pi-sma z ozirom na vse to in take najdbe in izkopa-nine razpravlja dr. Aleš Ušeničnik. Ze dolgo nismo v »Času« čitali tako aktualne razprave. — O mo-dernih konverzijah »Čas« še ni mnogo pisal. In vendar je to važen donosek k apologetiki krščanstva ozi. katoliške Cerkev. »S sodobnimi spreobrnjen-ci se značnja v krščanstvu nova doba... ker so to utemeljivati vero po dolgi dobi splošnega brezbož-ništva.« In tak konverzi je nemški poet in kritik Hugo Ball († 14. sept. 1927 v Švici). Iz njego-vega dnevnika »Die Flucht aus der Zeit« vidimo, da je bil H. B. globok mislec; na str. 313 in nsl. nam pis. (S. Škerl) navaja nekaj mest iz tega dne-vnika. Želeli bi, da bi nam bil g. Š. še podrobneje po-jasnil, kako je Ball našel pod naziv k Boga in še posebej v Cerkev. — Naročniki letošnjega »Doma in Svetla« so v doslej izšli dvojni številki 1. in 2.

čitali res znamenito razpravo Ant. Trstenjaka: Be-seda umira. Dr. St. Gogala prav iskreno opozarja nanjo s člankom: O zunanji in notranji kulturi ali o kulturi in kulturnosti. (Str. 322—328.) Kaj je poglobitvi zmisel obeh razprav? V svoji sloveči knjigi »Über Lesen u. Bildung« je umrlj graški germanist A. Schönbach že l. 1893 zapisal trditve, da bo moderna nadproizvodnja knjig in sploh tiska uničila človeški rod, ker nas odreja od samostoj-nega razmišljanja in s tem poplavljuje. Prav to tr-dita tudi oba naša mlada znanstvenika, samo da v jeziku Vebrove šole, govoreč o notranji ali živi in zunanji ali mrtvi besedi ter o najrazličnejših odnosih med besedo in predmeti, ki so z njo v zvezi. — V 7. št. »Časa« je urednik dr. Jan. Fa-bijan priobčil, kakor znano, lepo študijo: Sv. oče Pij XI. za mir in razorožitev; tu v 8. štev. pa nam priložuje v obširnem izveščju izjave največjih zvez katoličanov in sicer nemških, francoskih in angleških o tem prizadevanju; zelo zanimivo je, v kate-rih točkah se katoličani teh treh narodov ne stri-njajo, dasi so glede cilja vsi edini. V Friburgu v Švici je dne 7. febr. t. l. tudi zastopnik jugoslovanskih katoličanov (R. Jurčec) podal važno izjavo, poudarjajoč zlasti zadovoljivo rešitev manjšinskega vprašanja kot podlago miru v Evropi. — Med oce-nami Fr. St. hvalno omenja L. Tesnierovo veliko delo o O. Zupančiču, a tudi — po pravici — žigos nekatere prepudne žurnalistične izjave v ocenjevanju. Kratka, a zelo pomembna je ocena (J. F.) Opeko-vih sedmih govorov: »Očetov klic.« — J. Pleste-njak piše o Slednjakovem Levstiku (Zbrano dela III. in IV., v izdaji Jugoslovanske knjigarnice, Zbir-ka domačih pisateljev.) Posebej opozarja na Tugo-merja. V Zapiskih nam A. U. po Civillà cattolica poroča o filozofu Benedetto Croceju (psihologija nevere) ter kaj pravi o svojem spreobrnjenju Pa-pini. — E. Bojc, ki se sedaj nahaja na Poljskem piše o pomenu zamene slovanske inteligence. xy

Dnevna kronika

Ministrski odposlanci pri maturah

Minister prosvete je določil za ministrske odposlance pri maturah na srednjih šolah in učiteljskih v dravski banovini naslednje gospode: Na realni gimnaziji v Kočevju dr. Izidorja Cankarja, univ. profesorja v Ljubljani; v Kranju Valentin Kuna, gimn. direktorja v pok. iz Ljubljane; na I. realni gimnaziji v Ljubljani Josipa Mazija, načelnika prosvete banske uprave; na II. realni gimnaziji v Ljubljani Pavla Stevanoviča, inspekt. ministrstva prosvete; na III. realni gimnaziji Uroša Djončiča, univ. bibliotekarja iz Belgrada; v Mariboru Borivoja Milijevića, univ. profesorja iz Belgrada; v Novem mestu Jaroslava Foersterja, univ. profesorja v Ljubljani; v Ptuj in Murski Soboti dr. Jakoba Kelemine, univ. profesorja v Ljubljani; v Celju dr. Pavla Vujovića, univ. profesorja v Belgradu; na klasični gimnaziji v Ljubljani Josipa Pipenbacherja, gimn. direktorja v pok. iz Ljubljani; na klasični gimnaziji v Mariboru dr. Pepana Bosanca, rektorja pedagoške šole v Zagrebu; na moškem učiteljskem v Ljubljani dr. Ivana Prijatelja, univ. profesorja v Ljubljani; na ženskem učiteljskem v Ljubljani Juraja Božičevića, univ. profesorja v Zagrebu; na ženskem učiteljskem v Mariboru dr. Svetomira Ristića, profesorja višje pedagoške šole v Belgradu; na moškem učiteljskem v Mariboru dr. Karla Ozvalda, univ. profesorja v Ljubljani; na ženski realni gimn. uršulink v Ljubljani Pavla Stevanoviča, inspektorja ministrstva prosvete; na škofljiški klasični gimnaziji v St. Vidu dr. Gregorja Novaka, univ. profesorja v Zagrebu; na ženski mestni gimnaziji v Ljubljani Milosa Trifunca, univ. profesorja v Belgradu; na privatnem ženskem učiteljskem uršulink v Ljubljani in Škofji Loki dr. Nika Zupaniča, upravnika Narodnega muzeja v Ljubljani in na privatnem ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru Aleksandra Mariča, inspektorja ministrstva prosvete v pok.

Skrivnostna smrt starega moža

Slovenjgradec, 15. maja.

Okrog 70 letni vdovec Ivan Britovšek, posestnik v Smartnem pri Slovenjgradu, se je žele lani poročil z vdovo Julijano Kadiš iz okolice Dravograda. Ta zakon pa ni bil srečen in razmere v družini niso bile baš rožnate. Med zakonom je prišlo prav pogosto do ostrih konfliktov in menda tudi dejanski spopadi niso izostali. Vzrok je bil v tem, da je bil stari mož precej nadležen, žena pa samosvoja. Mož je že večkrat izjavil, da če bo on umrl, ga morajo raztelesiti, slutili je moral, da ne bo umrl naravne smrti. Pretekli petek popoldne so se pritajeno začele širiti vesti, da je Britovšek umrl na zastrupljenju. Zadnji nedeljo, 8. t. m., je žena skuhala za kosilo med drugim tudi croke, med katere je primešala tudi strup. Mož so prijeli bolečine v trebuhu, ki so se dan na dan stopnjevale. Sosedje, katerim so bile domače razmere znane, so takoj sumili, da je mož zastrupljen in zadnji petek zjutraj je na vseh zgradah prihitela k g. župniku v Smartno neka sosedka, da naj grejo brž k Britovškemu na spoved, da prej ne umre in je izjavila, da mora biti bolnik na vsak način zastrupljen. Po prejemu sv. popotnice je bolnik, kateremu je iz ust smrdele po žveplu, se isti dan umrl. Zadeva je bila javljena orožnikom, ki so ženo zaprli, pokojnega Britovška pa so prepeljali v mrtvašnico v Smartno, kjer je bilo v soboto popoldne truplo sodno obducirano. Obdukcijo je izvršil uradni zdravnik dr. M. Ponar. Ugotovil je, da je mož umrl po zaužitjuv zastrupljenih cmokov. Zelodec z vsebino, katere je smrdele po žveplu, so odposlali v Ljubljano v kemijsko preiskavo, ki bo ugotovila pravi vzrok zastrupljenja, količino in vrsto strupa. Ko bo rezultat znan, bomo o njem naknadno poročali. Sirijo se razne druge govorice. Vse te vesti pa so se zaenkrat samo ljudska govorica, če se bo na naknadno izkazale, da so ljudske govorice resnične in če bo preiskava v Ljubljani v sedanjem slučaju dala pozitiven rezultat, se bo uvedla preiskava tudi v tej smeri.

DOKAZANA JE ZDRAVILNA MOČ
V interesu zdravja
pije vsak samo
SISAČKO MINERALNO VODO!

Koledar

Sreda, 18. maja (Kvaterni sreda): Erik, kralj; Aleksandra, devica mučenica.

Novi grobovi

† V ljubljanski splošni bolnišnici je včeraj umrl v najlepši mladeniški dobi sanitetni narednik g. Franc Račič, iz ugledne Račičeve družine v Zupci vasi. Zaljubljen starišem in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje. — Pogreb blažega pokojnika se bo vršil dne 19. t. m. ob pol 4 izpred splošne bolnišnice.

Osebnosti

— **Zlata poroka.** V nedeljo 15. maja sta na podružnici Godešič v župniji Retteč pri Škofji Loki slovesno obhajala zlato poroko zlatoporočenca Anton Rant, zidar in posestnik, in njegova žena Uršula. Čvrsto in veselo sta stopala v družbi svojih otrok, vnukov, sorodnikov in sosedov v slovesnem sprevodu v cerkev. Bog ju živi še mnogo let!

— Imenovan je za pogodbenega zidarja v mornarici dr. Viktor Štivec.

— **Iz državne službe.** V resoru finančnega ministrstva so bili postavljeni v tobačni tovarni v Sarajevu za višjega inšpektorja Karel Zupančič, pri tobačni tovarni v Ljubljani za višjega inšpektorja Franc Golob in Janko Babinka; za višjega kontrolorja v 6. položajni skupini Franc Aleš. Pri finančnem ravnanstvu v Zagrebu je napredoval v 7. položajno skupino Franc Bon in Martin Tomažič. Pri tobačni centrali v Vrhnici je napredoval za inšpektorja 7. skupine Adolf Rus, pri tovarni v Ljubljani za kontrolorja 7. skupine Viktor Logar, v Ljubljani za kontrolorja 7. skupine Bernard Lojko, v Ljubljani za kontrolorja 7. skupine Srečko Bizjak, pri tobačni tovarni v Ljubljani za kontrolorja 7. skupine Martin Grajovec, v ljubljanski tobačni tovarni za kontrolorja 7. skupine Hugo Beltram. — Pri davčni upravi v Celju sta napredovala v 7. položajno skupino Josip Stare, ki je obenem premeščen iz Slovenjgrada. — Pri tobačni tovarni v Ljubljani je napredoval za pomožnega kontrolorja Behmen Muhamed. — Upokojen je davčni kontrolor 7. skupine pri davčni upravi v Mariboru Josip Ma-

sten. — V resoru prometnega ministrstva je premeščen Josip Rape iz Kočevja na glavni kolodvor v Ljubljani.

Ostale vesti

— **Režiserski in maskerski tečaj v Mariboru** bo v nedeljo in ponedeljek 22. in 23. maja kakor je bilo to v okrožnici naznanjeno Prosvetnim društvom. Društva naj čimprej prijavijo udeležence. Začetek tečaja v nedeljo ob 10 v dvorani Prosvetne zveze, Maribor, Aleksandrova c. 6.

— **Poslovni čas pri dravski direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani.** S pooblastilom g. ministra za promet se uvede z dnem 16. t. m. v pisarnah dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani nov poslovni čas, ki traja ob delovnikih od 7.30 do 13.30. Popoldne se bo vršila samo dežurna služba od 16 do 18, ob nedeljah in praznikih pa od 9 do 11. Pošte, telegrafi in telefoni bodo vršili službo kot doslej.

BEŽEKOVE S JAJČNE TESTENINE.

— **Costa Ljubljana—St. Jakob** je radi pleskanja spodnjega dela mostu zaprta od včeraj do vključno 27. maja. Kakor nam je sporočilo cestno nadzorstvo, se bo kolikor je mogoče in mlekaričam na kak način omogočil prehod.

— **Iz Cateča pod Zaplazo.** Letos je bilo na binkoštni ponedeljek na Zaplazu toliko romarjev, da jih še ne pomnijo nikdar toliko. Je pa sila in potreba velika, zato se zatekajo verniki k nebeški Kraljici!

— **Nov jezik.** Prijatelj lista nam je poslal pismeni zavitek, na katerem je na zadnji strani napisano naslednje besedilo: »Deziderij Eisler, Beograd, Karadjordjeva 42 — Telefon br. 25-317 — Poštanski fah 380. — Generalni zastupnik i skladišče Feodora Burgmana, Dresden-Laubegast. — Dihlunge, stopbiksenpakunge, asbestpakunge i izolacije — Vlastiti lager u svakoj državi na celom svetu. »Pravo samo sa plavom trakom.« — Vsak komentar je odveč.

— **Pri odebelelosti naravna »Franz-Josef«** grenčica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo **Franz-Josef»** vodo kot celo proti odebelelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer zjutraj, opoldne in zvečer po tretjino kozarca. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Grenak je kruh zavarovalnega agenta.** Ljubljana, 17. maja. »Prosim lepo, gospodje sodniki, moja vest je čista in zato prosim za pravično sodbo in usmilite se moje družine! Tako je končal svoj življenjski govor mlad zavarovalni polnik neke večje ljubljanske zavarovalnice pred sodniki malega kazenskega senata. Obtožen je bil, da se je na deželi predstavljal za zavarovalnega inšpektorja, ki je pooblaščen, da lahko inkasira tudi zavarovalne premije. Mnoge stranke v okolici in na Gorenjskem je na ta način pripravil, da so mu plačevale zaostale premije, ki jih poleg ni odražal zavarovalnici in je bil zato obtožen prevare. Razprava je bila mestoma prav dramatična. Sam predsednik senata g. Ivan Kralj je giral postopanje zavarovalnice in omenil, da je bilo že več sličnih slučajev pred kazenskim sodiščem. Obtoženec je na ta način štiri stranke prevaril za približno 12.000 Din. Zavarovalnica pa obtoženca plačalnih zneskov ni hotela priznati in tako so bile zavarovalne police večidel stornirane. Nekatere priče so povedale, da je tak običaj, da imajo potniki pooblastila in da nosijo lepe naslove »inspektorjeve«, »podravateljeve« itd. To iz vzroka, ker jim kot navadnim agentom ni mogoče sklepati večjih zavarovanj. Obtoženec je bil med razpravo močno razburjen in je vzdikljal: »Meni se godi krivice! Predsednik ga je moral posvariti, rekoč: »Mirno! Drugače vam damo 14 dni postaje! Oškodovane priče France Kokalj, Anton Valant in Jakob Šeliškar so povedale, kako je pri njih nastopal obtoženec kot inšpektor ter jim izvalil večje zaostale premije. Zanimivo je, da je bil zaradi sličnih nepoštenih manipulacij obtoženec pred sodiščem že dvakrat oproščen, v tretje pa obsojen na manjšo zaporno kazen. Danes je senat L-a obsodil na eno leto robije in v izgubo častnih pravic za tri leta. Obtoženi L. sodbe ni sprejel.

— **Najdena utopljena.** V ponedeljek so v Dolu pri Ljubljani našli na bregu Save naplavljenno truplo mlade ženske, katero so na ukaz orožništva prepeljali v mrtvašnico v Dol. Ljudje, ki so prihajali gledat utopjenko, so različno ugibali. Ta dan se je slučajno nahajala žena Amalija Kolar na domu svojega moža na Vidmu pri Dolu. Tudi ona je bila iz radovednosti gledat truplo. Ko je stopila v mrtvašnico, je vsa prestrašena spoznala v utopjenki svojo tovarišico, s katero sta bili skupaj zaposleni v tovarni »Saturus«. Je to 20 letna Klara Anderlin, stanujoča na Selu pri Ljubljani. Kakor je pripovedovala Amalija Kolar, je bilo nesrečno dekle v petek še v službi. Tožila je, da je doma pretepadajo in poide od hiše. Klara je tudi živčno bolna. Že dvakrat se je zastrupila z lizolom, pa so jo obakrat rešili, sedaj so jo pa pogoltnili valovi Save.

— **Očeta in mater ustrelil.** Te dni se je pred sodiščem v Belovarju vršila razprava, pri kateri se je zagovarjal sin radi umora lastnih staršev. Stevo Bertek, oče dveh otrok, je 18. februarja ustrelil svojega očeta Stefana, 69 letnega starčka, in svojo mater. Oba sta bila takoj mrtva. Bertek se je zagovarjal, da je zadnji dve leti živel v neprestanem prepiru s svojimi starši in da je oče pretepal njegovo ženo ter tudi njemu grozil, da ga bo ubil. Tudi usodnega dne so se prepirali. Starj oče je podrl Berteka na tla, mati ga je pa začela daviti. V strahu je potegnil revolver in začel streljati na starše. Sodisce je Berteka obsodilo zaradi mora na 8 let težke ječe.

— **Smrt pod kolesi vlaka.** V Vrabčah pri Zagrebu je v ponedeljek popoldne skočilo pod vlak neko dekle. Vlak je nesrečno dekle popolnoma raztrgal. Doslej še niso mogli ugotoviti identitete samomorilke. Stara je 20 do 25 let, kratko ostrizena in močne postave.

— **Žene se na obali, ulici in povsod dražestno kretajo v lahkih, ugodnih in elegantnih ženskih letnih »Maj«** opankah. Idealna noša!

— **Lepota predpisuje.** Kdor je lep mora še posebno paziti na to, da v vztrajno uporabo dobre Chlorodont paste doseže lepe zobe. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.

Naznanila

Literarni večer pesnika in pisatelja Mirana Jarca pod okriljem društva »Krkac« se bo vršil v petek 20. maja ob 20 pri Mikliču. Jarc bobral več odlomkov iz svojega vojnega romana »Nov mestec. Po tem uradnem delu se bo vršil zabavni, pri katerem je zopet na sporedu več humorističnih filmov. Vstop je vsakomur prost!

Celje

»Pazite na kolesa. Kakor vsako leto, so začeli sedaj poleti zopet z živahnim delom kolesarski tatovi. Skoro vsak dan prihajajo na policijo prijave o kolesarskih tatvinah. Na binkoštni ponedeljek 16. t. m. zvečer je bilo ukraden med 20 in 21 v gostilni Pri zelenem travniku v Zavočni nekemu delavcu še popolnoma novo moško kolo, znamke Baster, vredno 2000 Din. Kolo je črno pleskano, ima držalo obrnjeno navzgor s sivkastimi ročaji. Kolo ima številko 5.015.327.

»Zapestna ura izgubljena. Na praznik 16. t. m. dopoldne med 8 in 9 je bila izgubljena na poti od gostilne Wilson v Gaberju do Glavnega trga ženska zapestna ura v vrednosti 200 Din. Pošteni najditelj je naprošen, da odda uro pri predstojništvu mestne policije proti nagradi.

»Celjski sport o praznikih. Za binkošne praznike je gostoval v Celju SK Rapid iz Maribora proti SK Celju in proti Atletikom. Prvi dan, v nedeljo ob pol 5 popoldne sta se pomerili moštvi SK Celja in Rapida. Zmagal je zaslužen po dobri igri obeh moštev SK Rapid v razmerju 2:1. Dobro so se postavili gostje drugi dan pri tekmi proti Atletikom, katere so odpravili z rezultatom 9:2, ko je takorekoč vkljub lepemu vremenu deževalo, golov namreč. Obe tekmi je sodil dobro g. Ochs.

»Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla v starosti 66 let posestnica iz Petrovč Cecilia Reharjeva. — V torek popoldne je umrl prav tako v javni bolnišnici v starosti 10 let Pocaž Stanka, dtnarjev sin iz Kočnice, občina Celje okolica. — Naj v miru počivajo!

Ptuj

Cepljenje zoper osepnice. Letošnje glavno cepljenje zoper osepnice za Ptuj-mesto se bo vršilo v sredo 18. t. m. in v petek 20. t. m., vsakokrat ob 14 na mestnem magistratu v II. nadstropju. Pregled se vrši teden kasneje.

»Gramozna dražba v Ptuj. Pri okrajnem cestnem odboru se bo oddala dražbenim potem dobava gramoz za banovinske, subvencionirane in kolodvorske dovodne ceste in sicer: 23. t. m. ob pol 9 v pisarni okr. cestnega odbora v Ptuj za ceste v ptujskem okraju, levi breg Drave, dne 24. t. m. ob pol 9 istotam za ceste v ptujskem okraju, desni breg Drave. — Dne 25. t. m. ob 8 v dvorani pri Skortiču v Ormožu za vse ceste ormoškega okraja. Vsa pojasnila daje okrajni cestni odbor v Ptuj.

Kaznovani razgrajati in pretepati. Dne 13. t. m. se je zagovarjalo pred okr. sodiščem 6 nevarnih razgrajev in pretepačev, ki so dobili za svoje grehe primerno plačilo. Obtožnica jih obdoljuje med drugim tudi zlobne poškodbe tuje lastnine, tepeža z noži in koli, pri čemer so ranili več oseb, da so morale v bolnišnico, ter splošnega ogrožanja osebne varnosti in življenja. Obsojeni so bili: Holec Franc, pos. sin v Zagorcih na 5 mesecev, Anton Matjašič, pos. sin v Oblakih na 6 mesecev, Franc Matjašič, pos. sin v Oblakih na tri mesece, Franc Vajngerl, pos. sin v Grlicah na 2 meseca in Jakob Unuk, posestnik v Zagorcih na 14 dni zapora ter plačilo stroškov kazenskega postopanja. Razen tega je prepovedano Francu Holcu, Francu, Antonu in Alojziju Matjašiču zaježati v krčme za dobo enega leta.

Cetrtek koncert malega vijolinskega virtuozu Viherja v Matični dvorani.

Slovenjgradec

Poroka. Poročil se je na binkoštno nedeljo v tukajšnji župnijski cerkvi g. Salec Maks, mizar iz Vuzenice, z gđ. Katico Gros, šiviljo in hčerko sodnega sluga. Obilo sreče!

Najstarejši faran umrl. Pretekli četrtek je umrl tukajšnji najstarejši občan in faran 96 letni Jožef Strašek iz Meškove ulice. Pokojni je bil rojen 17. marca 1837 v Dolu pri Pristavi, občina Sv. Ema, ter je bil še do zadnjega prav čvrst in zdrav. Se lanko leto je opravljal vsa poljska dela in krmil živino. Imel je še dober posluh in je čital brez ocal. Naš list je prinesel o njem za Božič 1930 daljše poročilo in sliko. Naj počiva v miru!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 18. maja: 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas. plošče, borza 18.00 Salonski kvintet 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina 19.30 Literarna ura; Iz Bezručevih školskih pesmi (čita član nar. gledališča g. Ciril Debevec) 20.05 Prenos iz Prage: Mahler: VIII. simfonija, igra Češka filharmonija 22.00 Čas. poročila 22.15 Salonski kvintet.

Četrtek, 19. maja: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas. plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet: 19.00 Dr. A. Bajec: Italijanska — 19.30 Dr. M. Rupel: Srbohrvaščina — 20.00 Dr. St. Gogala: Socialnost in etičnost — 20.30 Samospevi g. St. Marčeca, tenorista ljubljanske opere — 21.15 Pevski Akademski oktet — 22.00 Citre solo, g. Mezgolits — 22.30 Čas. poročila, plošče.

Drugi programi

Četrtek, 19. maja.

Budapest: 12.05 Radio kvartet — 20.15 Koncert opernega orkestra. — Dunaj: 20.55 Nova glasba. — Praga: 20.05 Simfonični koncert. — Langenberg: 20.30 »Beg v krog«, igra. — Rim: 20.45 Pester koncert. — Berlin: 20.15 Beethoven-Brucknerjev koncert. — Toulouse: 19.45 Koncert vojaške godbe. — Stuttgart: 20.00 Človek št. 17.881. — Milano: 21.00 »Mefistofeles«, opera. — Zagreb: 20.05 Prenos iz Prage — 22.40 Plošče.

»JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA« V LJUBLJANI priporoča:

Hartz M.: Rast am Herzen Jesu. 15 ausgewählte Herz-Jesu-Predigten. 191 str. Vez. 71. nevez. 48. Hattenschwiler P. J.: Die Verheissungen des heiligen Herzens Jesu. 223 str. Vez. 29 Din.

Hummel P. Frz. Xav.: Das Buch des göttlichen Herzens Jesu. 7 Herz-Jesu-Vorträge. 55 str. 9 Din. Lhande P.: Das Kreuz auf den Wällen. Neue Folge von: Christus in der Bannmühle. 184 strani. Vez. Din 75, nevez. Din 59.

Mateo P. C. B.: Jesus, König der Liebe. 372 strani. Vezano Din 83.

Morganti P.: Der Priester und das heiligste Herz Jesu. Vertrauliche Unterredungen mit dem göttlichen Heiland in Geist und Sprache der Heiligen Schrift. 234 str. Vez. Din 98.

Morganti P.: Der Heiland und sein Priester. Vertrauliche Unterredungen in Geist und Sprache der Heiligen Schrift. 592 strani (zv. 1-2). Vez. 225.

Polz, Dr. A.: Pange Lingua! Predigten über das allerheiligste Altarsakrament. Zv. 1. 320 str. Nevez. Din 61; zv. 2. 356 str. Nevez. Din 71. Zv. 3. 340 strani. Nevezano Din 65.

Richtstätter K.: Das Herz des Welterlösers in seiner dogmatischen, liturgischen, historischen und aszetischen Bedeutung. 128 str. Vez. Din 39.

Sasse P. N.: Am Herzen Jesu. 10 Predigten über das Gebet: »Seele Christi, heilige mich!« 78 str., vezano Din 34, nevezano Din 23.

Zeij P. S. J.: Hin zu Christus. Geistliche Übungen in und nach den Exerzitien. 117 str. Nevezano Din 15.

100 let

bi mogel učitati vsak normalen človek pri umni uporabi svojih sil.

Kdor hoče ostati zdrav in dolgo živeti, naj se varuje vseh mogočih okvar po dražilih kakor je n. pr. kofein v kavi. Pijte kavo Hag! Le-ta je tako čista, kakor daje rasti narava vsaki fini zrnat kavi, ter je neprekosljiva glede prijetnega okusa in arome, zraven pa zajamčeno neškodljiva.

Toda posebno važno je, da pospešuje kava Hag tudi duševno in telesno tvornost. Te praktične izkušnje potrjujejo znanstvene preiskave.

Sport o binkoštih

Ponavadi smo imeli za binkošti v gosteh boljše moštvo iz tu ali inozemstva. Letos ni bilo mogoče povabiti drugo moštvo, kajti podvezino prvenstvo se je vleklo od zgodnje jeseni do pozne pomladi, kot morska kača. Najboljša slovenska kluba sta morala igrati prvenstveno tekmo, katero bi prav lahko eno ali drugo moštvo preprečilo par foratit, kot je to že napravila v Zagrebu Viktorija in bo se morala storiti Concordia ali Hašk. Ako bi se namreč napravil za tekmo Primorje: Ilirija tak sporazum, bi bilo to le v korist nogometa! Ker ni bilo nobene »boljšee tekme, so enkrat vskočili sabljači, ki so imeli v Ljubljani državno prvenstvo in meddržavno revanžno tekmo s Českoslovaško. Za sabljače za enkrat ni pravega zanimanja, toda taka prireditev kot je bilo ravno to prvenstvo, bo prihodnjtj privabila precej več gledalcev. Sabljanje je za nas novost in sicer prav prijetna, kajti ta panoga sporta res vzbuja dobre značaje. V sedanjih dobi pa značajne ljudi rabimo.

Slovenijo je v glavnem zastopala mlada sabljaška sekcija Ilirije, ki jo vodi bivši evropski prvak R. Cvetko. Nasprotniki so bili po večini sami starejši rutinirani tekmovalci, proti katerim naši zaenkrat še niso mogli uspeti. Velika razlika je med šolo g. Cvetka in šolami drugih moštrov iz države (Fabianec, Toricelli, Vučinič). Naši fantje se bore mirno brez vpitja, medtem ko so ostali vedno s krikom napadali. Mirna borba je znak dobre vzgoje. Podrobne rezultate o državnem prvenstvu in meddržavne tekme smo že objavili. Radi pomanjkanja prostora je izostalo poročilo o tekmovalcu s sabljo. Borbe s sabljo med Čehi in Jugoslavlani so bile najzanimivejše točke meddržavne tekme. V floru tu so zmagali Čehi gladko s 12 : 4. Edini, ki je dosegel dve zmagi je bil Podhrasli, državni prvak, ki bo postal eden naših najboljših borilcev. Ravno tako sigurna je bila zmaga Čehov v borenju z mečem, kjer so zmagali s 12.5 : 3.5. V borbi s sabljo je šlo pa bolj tesno. Tu je bil nasprotnik Čehov star rutiniran borec, državni prvak Singer in Stein. Ta dva sta dosegla lepe zmage, najlepša je bila pa zmaga Singerja s 5 : 0 nad Berounskym, večkratnim prvakom Češke. Skupen rezultat je 10 : 6. V našem moštvu je nastopila večina tekmovalcev prvič. V boj je morala druga garnitura, kajti naši najboljši tekmovalci Urban in brata Alkolyas so v Parizu, kjer so si priborili mednarodno in akademsko prvenstvo Pariza. S temi tekmovalci bi se gotovo uspešneje borili proti Čehom, ki so nastopili z najboljšimi neštetokrat prekuženimi tekmovalci. Tudi evreana akademija je končala z uspehom.

Po drugih mestih pa v nogometu ni bilo tako mrtvo kot pri nas. V Belgradu so imeli svoj »derby«, Jugoslavija je zopet enkrat odpravila BSK s 3 : 2 in si s to zmago priborila prvenstvo Belgrada. Bask je tudi v drugo kvalifikacijski tekmi zmagal in bo sodeloval v državnem prvenstvu. V Splitu je igral Gradjanski, ki je prvi dan podlegel s 1 : 0, drugi dan pa zmagal s 2 : 0. Take zmage Gradjanski v Splitu že dolgo ni dosegel. V Zagrebu je gostovala dunajska Hakoah, ki je igrala s Haškom. V prvi igri so akademiki po zanimivi igri podlegli s 3 : 0, v revanžni tekmi pa dosegli neodločen rezultat 2 : 2. Četrto plasirani klub Zagreba Viktorija je igrala kvalifikacijsko tekmo s prvakom province Segesto iz Siska. Viktorija je gladko zmagala s 3 : 0, in bo prvi nasprotnik Maribora.

Naša teniška reprezentanca je v Kopenhagenu igrala z Danci za Dawisov pokal. Kot smo pričakovali so Danci gladko zmagali s 4 : 1.

OLIMPIJSKI DESETOBOJ

Maribor, 15. maja.

O binkoštnih praznikih ni bilo žogobca, tudi napovedanih otvoritvenih plavalnih tekem na Mariborskem otoku ne. Pažnja mariborskih sportnikov je bila osredotočena na dvoje prireditev: na nastop pomenljivih predstavnikov belega sporta, o čemer poročamo na drugem mestu, in pa na lahkoatletski miting, ki ga je priredil zelo agilni tukajšnji sportni klub SK Zelezničar. Prvič se je vršilo v Mariboru po zaslugi omenjenega kluba tekmovalce v olimpijskem desetboju. Tekmovanja se je udeležilo 11 tekmovalcev, članov tuk. sportnih klubov SSK Maratona, SK Zelezničarja in SK Rapida. Prišel je tudi znani lahkoatlet Neli Zupančič od ljubljanske Ilirije, dočim sta prijavljena atlet Kalay in Buratović izostala. Doseženi rezultati so bili zadovoljivi. Pri tem smo videli, da naša mariborska lahkoatletika ob primeru Zupančičevih uspehov ne zaostaja bogve koliko za ljubljansko in da je dano ravnotežje kolikorotliko že sedaj, ko je smisel za to sportno panogo začel šele po ustanovitvi SSK Maratona prodirati v Mariboru, in ko moremo reči, da je pred tem sistematično gojila lahkoatletiko pri nas edino SK Rapid. Tekmovanja se je udeležilo 11 tekmovalcev. Placement je sledeči: Zupančič Neli (Ilirija) 5228 točk; Franc Rak (Zelezničar) 4363; Zdravko Stangl (Maraton) 4006 točk; potem sledijo v placementu Venuti (Zelez.), Mario (Zelez.), Pipi (Rapid), Heler (Rapid), Fika (Maraton), Ogrizek (Rapid), Franci (Maraton). Zupančič si je priboril šest prvih mest, SSK Maraton eno (Fika pri skoku v višino) in razen tega si dve prvi mesti deli z Ilirijo ozir. Zelezničarji, Rapid eno (Heher tek na 1500 m). Organizacijo je izvedel tukajšnji novi sodniški zbor, katerega so sestavljali dr. Jetmar, Bergant, Smerdel, Kramberger, Beigot in Fischer in ki je svoje posele vršil brezhibno.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Sreda, 18. maja: KVADRATURA KROGA. Red D. Četrtek, 19. maja: GOSPODA GLEMBAJEVI. Red C. Petek, 20. maja: Zaprto.

Opera.

Začetek ob 20.

Sreda, 18. maja: CAVALIERIA RUSTICANA. — GLUMACI. Red A. Četrtek, 19. maja: Zaprto. Petek, 20. maja: RUSALKA. Red B.

Osvojevalci južnega tečaja

Se se spominjamo Byrdove ekspedicije na južni tečaj, ki je trajala dve leti in ki je prinesla domov mnogo znanstvenih dragocenosti. Za drugo leto se pripravlja nova Byrdova ekspedicija na južni tečaj, ki se je bo udeležil tudi češkoslovaški znanstvenik dr. Václav Vojtěch, ki se že pripravlja na to potovanje. Pred vsem hoče postati prvovrsten letalec in z letalom potem preiskati ozemlje južnega tečaja. Praktično se bo uril v letalstvu po mrzlih krajih v Severni Kanadi. Kanadska vlada ga je že povabila, naj s svojim letalom preišče poročje reke Mackenzie. Neka praška trdka pa mu bo dala v ta namen za razpolago letalo. Vojtěch se hoče izveždati pri teh poletih za polarnega letalca, za polarnega raziskovalca in obenem vršiti propagando za Češkoslovaško; kakor rečeno, bo njegovo letalo češkega izvora. Preden pa pojde v Kanado, se bo za kratek čas oglasil tudi v Rusiji in stopil v zveze z zavodom za raziskovanje severnega tečaja v Leningradu. Pri tem obisku hoče tudi ruske znanstvenike pridobiti za udeležbo v ekspediciji na južni tečaj.

Na vprašanje časnika: je dr. Vojtěch odgovoril: Južni tečaj je in ostane cilj mojega hrepenenja. Ne samo južni tečaj, ampak vse ogromno ozemlje okrog južnega tečaja, ki je raziskano samo v majhnem obsegu (ena desetina). Neznano nam je, iz česa je sestavljeno ondoto gorovje, neznano nam je, ali je gorovje v ozemlju južnega tečaja v zvezi z južnoameriškimi Andami, ali pa so vmes samo ogromne ledene gore. Na ozemlju južnega tečaja so raziskovalci našli okamenel les, ležišča premoga, česar vsega ni bilo mogoče še natančno preiskati, a bi vendar dokazovalo, da je v teh krajih nekoč brstelo, rastlo in zelenelo življenje. Važno je tudi vprašanje, ali se ledene plasti iz ozemlja južnega tečaja približujejo civiliziranemu svetu, ali se oddaljujejo od njega. Doslej je bilo ponekod ugotovljeno, da so se te ledene plasti vsako leto približale severnim krajem za približno 40 cm. Ako se to vrši leto za letom, moramo pričakovati, da se doslej obljudeni kraj sveta na

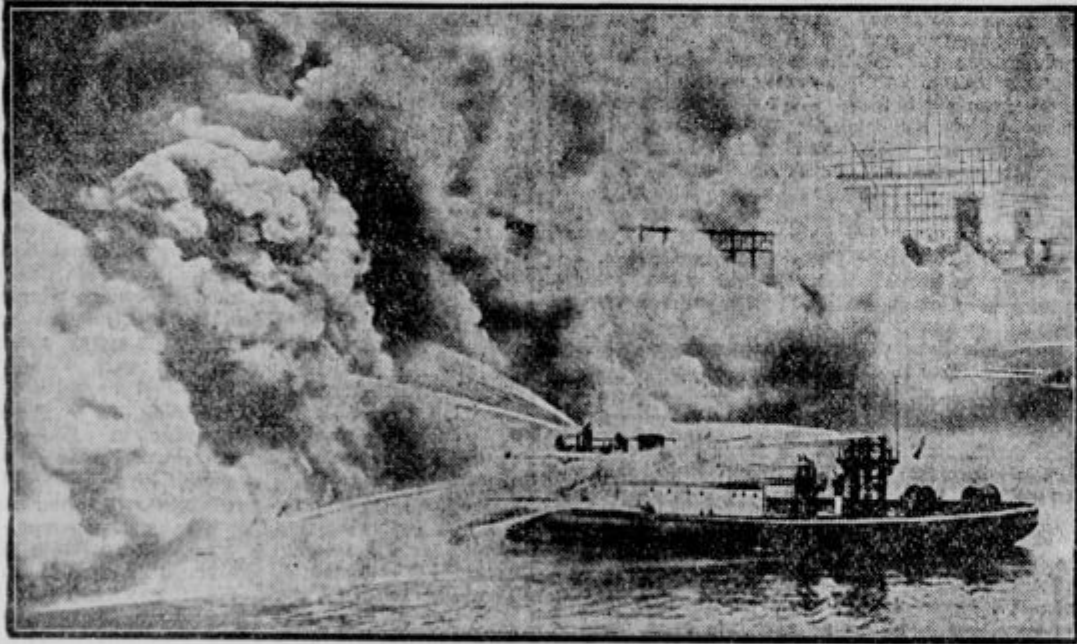
južni polobli bližajo novi ledeni dobi. To vse je treba natančno preiskati, da bomo dobili odgovor na neštivilna neresena vprašanja.

Za tako ekspedicijo je treba mnogo potrpljenja, previdnosti in preudarnosti. Treba si je izbrati najboljše oporišče, kar bo najbrž ledeniška stena v Rossovem morju od strani Nove Zelandije. Tod ladja najdalje lahko pride proti jugu. Ta ledena stena je visoka le 60 m, a se počasi dviga proti tečaju, ki leži 500 km daleč. Tik pred tečajem je ledena stena visoka že 3000 m. To je tista višina, na kateri leži tudi južni tečaj. 4000 m visoko gorovje pa zaključuje južni tečaj. Treba bo preiskati to gorovje v razdalji 400 km. Za vsa ta preiskavanja pa ima letalo premajhen akcijski radij, to se pravi, da z letalom iz enega oporišča v enem poletu ni mogoče raziskati vseh teh ogromnih razdalj. Zato bo Byrd prihodnje leto sredi tega gorovja napravil posebno postajo in prezimovališče ter letališče.

Za letos se pripravlja na južni tečaj znani raziskovalec južnega tečaja Elsworths, ki tudi hoče od Wedelevega morja z letalom priti do južnega tečaja in ga preleteti. Byrdovi ekspediciji bodo ti dobjeni podatki morda že dobro služili. Elsworths hoče z letalom preleteti južni tečaj, kakor smo že rekli, ter potem pristati na Rossovem otoku. Če se mu to posreči, bo to najdaljši nadpolarni let, ki bo brez dvoma prinesel mnogo znanstvenih ugotovitev.

Raziskavanje južnega tečaja od zahodne strani pa je najtežje, ker tam ni nobenega primernege oporišča in so razdalje za letala prevelike.

Ali je na južnem tečaju kaj življenja? Ne! Tu in tam naletiš na morske pse in tulnje, pingvine in galebe na robovih ledenih sten. Te živali niso prav nič plašne in človeku nudijo vsaj nekaj razvedrila. Sicer pa se tod ne giblje nobena živa stvar, ne sliši nobenega živalskega ne človeškega glasu, vse je mrtvo, odreenelo v tem ogromnem ledenem ozemlju, ki pa je vendarle privlačno in te vedno iznova vabi k sebi.

Ogromen požar v newyorški luki je pred dnevi popolnoma uničil naprave parobrodne družbe Cunard. Newyorški gasilci so z gasilskih motornih čolnov gasili besne plamene.

Sanje, ki so se uresničile

S sanjami so se pečali ljudje v najstarejših časih in se pečajo še danes. Najstarejši opis sanj je gotovo oni o Faraonovih sanjah, ki ga beremo v starem testamentu. To so znamenite sanje o sedmih debelih in sedmih suhih kravah. Te sanje je egiptovski Jožef pravilno razložil, tako da pomenijo sedem rodovitnih in sedem nerodovitnih let.

Tudi v latinskem slovstvu večkrat beremo o sanjah zgodovinskih osebnosti, ki so se potem tudi uresničile. O takih sanjah piše Valerij Maksim. Njegov prijatelj Uterij je sanjal, da se je udeležil gladiatorske predstave v gledališču v Sirakuzah. Sedel je med gledalci v prvi vrsti amfiteatra ter gledal boj dveh borečih se gladiatorjev. Naenkrat pa ga je eden teh gladiatorjev prebodel. Te sanje so se čez nekaj let čudovito točno uresničile. Uterij, ki je na te sanje že zdavnaj pozabil, je res prišel nekoč v Sirakuze in se tam udeležil predstave v amfiteatru. Slučajno pa ni nikjer več našel sedeža drugje kakor v prvi vrsti. Naenkrat nastopita dva gladiatorja, od katerih eden je bil čudovito podoben tisti prikazni v sanjah, na katero se je v tem hipu Uterij z grozo spomnil. Spreletel ga je strah, vstal je in hotel oditi. V tistem hipu pa, ko je vstal, je gladiator z vso silo vrget sulico,

Kmet — brat predsednika republike: Gabrijel Lebrun, lotarinski kmet iz vasi Mercile Haut, drži za plug in orje svojo njivo, njegov brat pa drži za krnilo francoske republike.

ki je bila namenjena njegovemu nasprotniku, ki pa je zgrešila cilj in predrla nesrečnega Uterija. Bil je mrtev v 24 urah.

Rimski cesar Mark Avrel sam sporoča o več takih čudovitih sanjah. Nekoč se mu je sanjalo, da je prišel k njemu orijentalški zdravnik, ki mu je svetoval, naj uživa to in to zdravilo, da se bo iznebil dušljivega kašlja, ki ga je mučil že dolgo časa. Sanje so bile tako žive, da se je Mark Avrel drugega dne še točno spominjal vseh posameznosti. Njegov telesni zdravnik mu je sicer resno odsvetoval, naj nikar ne jemlje tega zdravila, a Mark Avrel je več verjel sanjam-ko zdravniku. Vzel je tisto zdravilo in se kmalu iznebil nadležne bolezni.

Cardanus poroča o sanjah drugačne vrste. Sanjalo se mu je, da se je sprehajal po vrtu, kjer je srečal belo oblečeno gospo, ki se mu je tako prikupila, da ni mogel obrniti pogleda od nje. Tri dni kasneje je res srečal na cesti prav tako belo oblečeno gospo, ki je bila popolnoma podobna prikazni v sanjah. Takoj se je zaljubil v njo, se z njo seznanil in jo vzel za ženo, s katero je živel v srečnem zakonu.

Zanimive sanje pripovedujejo iz življenja Dantejevega sina. Veliki italijanski pesnik Dante je zapustil sina Petra, ki je nekaj časa upravljal in urejal očetovo literarno zapuščino. Nekega dne je sin ugotovil, da ni nikjer očetovega rokopisa enega dela »Raja« iz velike njegove pesnitve »Nebeška komedija«. Pretaknil je vse kote v hiši, pa iskanega očetovega rokopisa ni našel. Neko noč pa se je sinu v sanjah prikazal oče in mu sporočil, da iskani rokopis leži v miznici v vrtni uti, kjer je oče navadno pisal. Drugo jutro je sin takoj šel v vrtno uto, odprl tam miznico in res našel pogrešan očetov rokopis.

Haydn pripoveduje o sanjah, ki jih je imel neki duhovnik. Duhovni gospod se je udeležil koncerta, kjer so svirali tudi nekaj Haydnovih del. Naenkrat ga je sredi koncerta napadla ožna zamisljenost, da so ga vsi izpraševali, kaj mu je. Duhovnik pa je odgovoril: »Sanjalo se mi je, da sem umrl in da so mi na grobu zaigrali prav tole Haydnovo kompozicijo. Sedaj sem se spomnil na te sanje in mislim na svojo smrt.« Duhovnik je res obel že drugi dan in čez dva dni je bil mrt. Pri njegovem pogrebu so svirali to Haydnovo kompozicijo.

5 rudarjev mrtvih

V kopu Dorstfeld v Gelsenkirchenu v Nemčiji se je na binško soboto zjutraj zgodila huda nesreča. Pet rudarjev se je z dvigalom peljalo v jamo na delo. Naenkrat se je utrgala vrv in dvigalo s petimi rudarji je padlo 800 metrov globoko v jamo. Razume se, da se je težko dvigalo na dnu čisto razbilo in da je vseh pet rudarjev mrtvih.

Lindbergov otrok umorjen

Zadnja slika Lindberghovega otroka, ki ga je zvečer dne 2. marca zločinska roka ugrabila staršem in ki ga je nad tri mesece zamen iskala ne samo ameriška, temveč vsa policija na svetu. Te dni sta v bližini Lindberghove vile dva delavca slučajno našla otrokovo telesce, ki je pričelo že razpadati. Vse kaže, da so zločinci takoj umorili otroka iz strahu, da bi jim policija ne prišla na sled. So-dež po znakih na glavi so zločinci bili otroka po glavi s pestjo ali s katerim drugim mehkim predmetom, dokler ga niso ubili. Zdravnik je izrazil mnenje, da je bil otrok umorjen najmanj pred dvema mesecema. Oče in mati sta prejela vest o najdbi otroka mirno, ker sta se že vdala v usodo. Mati je le vzklila: »Moj baby, saj sem vedela, da te ne bom več videla.« Lindberghu je izrazil sožalje sam Hoover, predsednik Združenih držav. Lindberghov prijatelj, prof. Curtiss, se je pogajal več časa z roparji, da bi otroka povrnil. Roparji, ki se še danes vozijo na neki ladji po morju, so izvalili od Lindbergha 50.000 dolarjev, čeprav so vedeli, da je bil otrok že umorjen. Prof. Curtiss se je nahajal na ladji z roparji tri tedne in je med tem časom prestal toliko strahu, da je osivel. Zdaj, ko so našli otroka že mrtvega, je Curtiss izdal vse podrobnosti o svojih doživljajih na roparski ladji; prej tega ni hotel storiti, ker se je bal, da bi roparji iz maščevanja ne umorili otroka. Ladjo išče 75 ameriških vojnih ladij.

Dunajski slavnostni dnevi

Dunaj je bil v polpretekli dobi eno najvažnejših kulturnih središč. To hoče, zvest svoji tradiciji, tudi ostati. Zato se bodo vršile letos med 5. in 19. junijem na Dunaju razne kulturne prireditve, ki so zasnovane na najširši podlagi. Večina prireditev bo posvečena glasbi. Letos obhaja ves glasbeni svet 200 letnico Haydnovega rojstva. Zato bo vpletenih v spored posebno veliko njegovih skladb, zlasti onih, ki jih sicer ni lahko slišati. Iz podrobnega sporeda naj omenimo le nekatere važnejše stvari.

Velezanimiv bo otvoritveni koncert znanega dunajskega simfoničnega orkestra, ki ga bo vodil kapelnik Gottesmann in bodo oblečeni godci v zgodovinske obleke Haydnove dobe. Cerkveni koncerti se bodo vršili v dvorni kapeli, v Klosterneuburgu, kjer bo prof. Moissl dirigiral Haydnov oratorij »Tobijeva vrnitev«, v cerkvi sv. Štefana na Dunaju bodo peli »Missa solemnis«, v Mödlingu pa Bachovo maso v H-molu, v gradu Kreuzenstein pa bodo izvajali Dürerjeva dela. Vse to bo namenjeno zgodovinski glasbi. Med 16. in 22. junijem pa bo več koncertov, namenjenih novejši glasbi, in sicer bo na vrsti orkestralni, komorni in drugi koncerti.

Prav zanimiv bo velik simfonični koncert simfoničnega orkestra iz Bostona, ki ga bo vodil slavni dirigent dr. Serge Koussevitzky, ki ima svetovni sloves. Impozanten zaključek velikih prireditev bo monstre-koncert na novem dunajskem stadionu, pri katerem bo sodelovalo nad 1000 godbenikov.

Mednarodna tekma za petje in gosli bo združila v sodelovanju krog 500 mladih umetnikov iz 38 držav. Razsodišče tvori pod predsedstvom opernega ravnatelja Kraussa več najodličnejših glasbenih strokovnjakov.

Seveda bodo tudi gledališča in opere primerno vprežene. Na sporedu opere je ves cikelus Wagnerjevih oper, drama bo posvečena Goethejevi proslavi, ostala gledališča si bodo pa delila razne naloge, tako da bodo vsa kar največ prispevala k izrednemu umetniškemu užitku.

Za odhiti in dobro voljo bodo skrbele najštevilnejše prireditve po raznih dvoranah in zabaviščih,

parkih in igriščih. Manjkalo ne bo niti najrazličnejših sportnih tekem in prireditev, pri katerih bodo sodelovali sportniki skoraj iz vsega sveta.

Dunaju ne manjka najrazličnejših zanimivih razstav. Vse te bodo za to velikansko prireditev še posebej pripravljene. Med njimi bo za to priliko zlasti zanimiva Haydnova razstava.

Udeležniki dobe s prigradnico popust voznine po 30%, poleg tega še razne druge udobnosti pri vstopninah.

Po vsem osnutku izgleda ta prireditev res izredno široko osnovana in bo ene dni gotovo Dunaj gostitelj kulturnih zastopnikov vsega sveta. Kdor more — naj pohiti tja!

Ne bo več pekalo! Anglež Ronald Chapman je iznašel pripravo, da ne bo več slišati ne poka ne videti dima, ko bo kdo streljal s samokresom, s puško ali s strojico.

Mož, ki je ukradel lokomotivo

Da kdo ukrade voz ali avtomobil in se z njim pelje tako nekoliko na izprehod, o tem večkrat beremo. Da bi pa kdo ukradel kar lokomotivo in se z njo odpeljal, to je pa nenavadna stvar. Izvršil pa je to neki Rus na Korziki, ki se je hotel s postaje Solenzara hitro odpeljati v Bastijo. Ker ni nikjer dobil ne voza ne avtomobila, je na postaji odpel od tovarnega vlaka lokomotivo in se z njo odpeljal, kamor je želel priti. Železniško osebje, ki je seveda hitro opazilo nenavadno tatvino, je sicer teklo za njim. Pa kaj boš dirkal za lokomotivo! Rus pa očitno ni dobro znal ravhati s strojem, ki ga je hotel pognati v najhitrejši dir. Pri tem je pograbil napačni vzvod in začel z lokomotivo dirkati nazaj proti postaji, kjer so lokomotivo sprejeli železničarji, Rus pa policaji.

Cigani ukradli otroka?

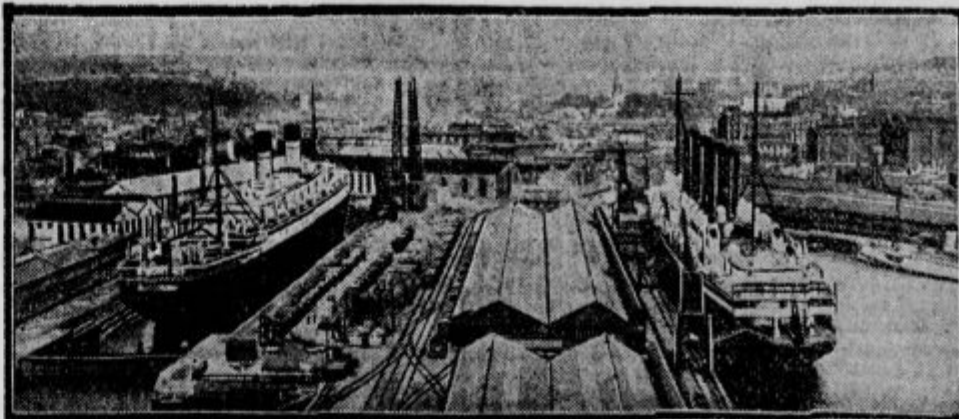
V četrtek ob 9 zvečer je vodja orožniške patrulje iz Knittelfelda ustavil ciganko, ki jo je srečal na cesti. Žena je nosila po stari ciganski navadi v veliko ruto zavitega otroka na hrbtu. Povedala je, da je stara 31 let, da je pristojna v neko dunajsko predmestje in da se piše Berger. Ko je vodja orožniške patrulje zahteval od nje dokumente, je po dolgem obotavljanju privlekla iz žepa domovnico, iz katere je bilo razvidno, da je stara šele 21 let. Ker o otroku ni vedela dosti povedati, so jo osumili, da otrok sploh ni njen. Otroci, ki ni zanemarjen, ampak je celo dobro rejen, je ljubka deklica črnih las in stara dve leti. Vzeli so jo ciganki in jo izročili v varstvo občini.

kar seveda ni šlo tako na tihem. V teku prihodnjega dneva je prišel na policijo mlajši mož in zahteval, naj mu izroče otroka, češ, da je njegov. Ker pa ni mogel dokazati, da je otrok res njegov ali da mu je v sorodu, so ga seveda zavrnili in otroka je obdržala občina v svojem varstvu. Katice Berger pa, o kateri dvomijo, da bi se tako pisala, so izročili okr. sodišču, da dožene njeno identiteto in pa to, če je res mati male deklice.

Ni dosegel cilja! Ameriški letalec Lou Reichers je z letalom letel v Evropo. 50 km pred irsko obalo je padel v vodo in so ga komaj rešili še živega.

Naročajte 'Slovenca'!

Pomorski velikani na počitku. Zaradi slabih časov je angleška parobrodna družba »White Star Line« sklenila opustiti vožnjo s svojima orjaškima parnikoma, ki že počivata v luki Southampton. »Homeric« na levi, »Mauretani« na desni.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Pošteno dekle

ki zna kuhati, prati, likati, pospravljati sobe in vsa druga dela, išče službo v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7248. (a)

Trgovec

ki mi preskrbi službo skladiščnika, inkasanta ali slično, dobi veliko ugodnost za protiuslugo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 7377. (a)

Krojaški pomočnik

vojašine prost, išče dela. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7374. (a)

Strokovnjak

v knjigovodstvu, za nastavev knjig in sestavo bilanc, se priporoča proti zmernemu honorarju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7384. (a)

Službo določa

Beseda samo 50 par

Hotelska sobarica

sezonska, prvovrstna, se sprejme. Ponudbe je poslati na R. Kokač, zdravilišče Dobrna. (b)

Občinski tajnik

Občina št. Vid nad Ljubljano razpisuje mesto obč. tajnika. Plača 800 Din mesečno. Prošnje je vlagati do 25. maja 1932 kolekovane s 5 Din. Domačini imajo prednost. (b)

Pouk

Beseda samo 50 par

Fotomaterjem

brezplačen pouk. Razvija, kopira in poveča po najnižji ceni D. Rovšek Kolodvorska ulica 35. V svoji trgovini držim vedno najboljši fotomaterial po nizki ceni. (u)

Denar

Beseda samo 50 par

Družabnika

za trgovino konfekcijske, manufakturne ali galanterijske stroke sprejemem pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »A. K.« št. 7376. (d)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in z vsemi pritliklinami, se odda. Kodljevo, Slomškova 11. Poizve se od 2 ure dalje. (c)

Sredi mesta

se odda velika soba s kuhinjo s 1. junijem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7394. (c)

Dve lepi sobi

za pisarne, ordinacijo ali obrt, v strogem centru — oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6978. (s)

Opremljeno sobo

popolnoma separirano, solčno in mirno, tik Kongresnega trga, oddam s 1. junijem stalni osebi. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 7321. (s)

Vnajem

Beseda samo 50 par

Štirje lokali

se oddajo v novi zgradbi Igriska-Gregorčičeva ulica. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7223. (n)

Gostilna

na prometnem kraju na Gorenjskem, se takoj odda v nalem. Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod »300« št. 7108. (n)

V najem

dam takoj trgovino z mešanim blagom na deželi ter stanovanje z nekaj vrta. Naslov v upravi »Slov.«, Maribor. (n)

Posrestva

Beseda samo 50 par

Posrestva, kmetije

od 2 do 100 oralov, prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. (p)

Hiše ali vile

od 35.000 Din naprej prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. (p)

Hiša

nova, tristanovanska, na prodaji. Moste, Val. Vodnikova 8. (p)

Srednje posestvo

pri farni cerkvi na lepi legi, poslopje mora biti v dobrem stanju, kupim. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Denar takoj« št. 7368. (p)

Vilo ali hišo

z vrtom, z 2—3 stanovanji po 3—5 sob v Ljubljani ali najbližji okolici, kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Takojšnje plačilo« št. 7393. (p)

Pridelki

Beseda samo 50 par

Ia orehe v lupini

kg 4.25 franko vsaka železniška postaja, razpošilja v vrečah po 50 kg. — G. Drechsler, Tuzla. (y)

100 hl sortiranega

belega vina in 40 hl jabolčnika (Mašancka), zelo ugodno prodaja graščina Bizeljsko p. Bizeljsko. (y)

Ia krompirja

jedilnega samo belega, izbranega, kupujem stalno vsako količino proti takojšnjemu plačilu. Na ponudbe brez cene se ne oziram. »Viktorija«, Zagreb, Kraljice Jelene 4. (y)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (s)

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, tuvelir. Ljubljana, Wolfova ulica št. 3. (k)

Bukova drva

in ogelje kupuje stalno Uran Franc Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. (k)

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Fižol

vseh vrst, kupi

Fran Pogačnik

Ljubljana, Dunajska c. 67 nasproti mitnice (k)

Lipove deske

široko in lepo blago, ponudite trdki »Suma« — Ljubljana, Dvorakova ulica št. 3. (k)

Poenterja ali seterja

dobro dresiranega, s tenkoslednim nosom, iščem. Ponudbe s sliko, ceno, starostjo, imenom dreserja poslati: Djokica Karanić, trgovec, Beograd — Balkanska 44. (k)

Poizvedbe

Beseda samo 50 par

Nemški ovčarski pes

znamka 216, se je izgubil. Prosimo najditelja naj javi proti nagradi v Tavčarjevi ulici 11.-II., desno. (e)

Glasba

Beseda samo 50 par

Cerkvene orgle

poceni napredaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5980. (g)

Klavirje

pokvarjene in razglašene popravljajo in uglašujejo strokovno najbolje in najcenejše. — Društva popust. — Jos. Bajde, Ljubljana, Gosposvetska 12, g. (g)

Klavirji!

Zaloga in izposojevalnica glasovirjev — prvovrstnih svetovnih trvd. Prodaja najcenejša in na najmanjše obroke. Popravila in uglaševanja se izgotavljajo strokovnjaško in ceno. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5. (g)

TONE MALGAJ družba z o. z. stavbeni pohištveni pleskar in ličar, sobo in črtnilnik Ljubljana, Kolodvorska ul. 6

„Večje posojilo

iščem“

100.000 Din

Ta oglas v rubriki »Denar« stane 12.— Din Vsaka beseda 50 par.

privatnega posojila iščem proti vknjižbi na hišo v Ljubljani in 10% obrestovanja. Ponudbe pod »Hipotek« št. 3338 na upravnitvo »Slovenca«

»Seveda dam oglas v »Slovenca«, ker je velik po čitateljskem krogu in velik po inercijskem uspehu. Kar me pa posebno veseli, je to, da ima »Slovenca« na cenejšje oglase, cenejše kot v vseh slovenskih dnevnikih z enako naklado.«

Klavir

kratek, dobro ohranjen, ceno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7189. (g)

Šivalni stroj

se po zelo nizki ceni prodaja. Miklošičeva št. 7, III. nadstr. Vhod poleg Delavske pekarnice. (l)

Vrtni stole

zložljive, proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (l)

Prodamo

Beseda samo 50 par

Koso za 15 Din

in najnovejši klepalni stroj samo pri F. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (ll)

Trboveljski cement

betonsko železo, nosilke, stavbno okovje — najcenejše pri Jos. Zalta & Co, trgovina železnine, Dunajska cesta 9 (poleg nebotičnika). (l)

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (ll)

Konjekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (ll)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg. (ll)

Pozor!

V Zagrebu, glavna ulica, se poceni prodaja že 20 let obstoječa trgovina z muzikalijami. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7380. (ll)

Vino

zlahtnih trt, 10 litrov in več, vinogradniška cena, prodaja Sušnik, Zaloška cesta 21. (ll)

Nagobčnike

za pse, v vseh velikostih, priporoča I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (ll)

Vodno črpalko

za lesene studenčne cevi, malo rabljeno, prodam. Repolusk, Razvanje 125, p. Hoče. (ll)

Prodaj gostilno

v središču Zagreba z 2 sobama stanovanjem, — mala stanarina, z več abonenti, dobro idoča, radi familijarnih razlogov. Kraljice Marije ul. 9.-I. nadstr. (ll)

A.-Z. panje

nove, toda nekoliko slabše izdelave, nudi po zelo nizki ceni Društvena čebelarna, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4. Ista se priporoča tudi za nakup prvovrstnih čebelarskih potrebščin in zamčeno pristnih satnic. Zahtevajte brezplačen cenik. (ll)

125 Din

1 m² žaganih bukovih drv prima kakovosti — nudi Velepč, Sv. Jerneja cesta 25. — Telefon 2708. (ll)

Vodne črpalke

(pumpe), vodovodne cevi, traverze, trboveljski cement, čebelarske potrebščine in poljedelske stroje kupite najceneje pri Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (ll)

Žagana drva

Din 120.—

Premog — fižolove prekle razni stavbni les J. PRELESNIK Ljubljana VII, Janjeva ul. Telefon št. 23-89. (ll)

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate, nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika. (ll)

Čebelarji!

Satnice in vse čebelarske potrebščine kupite v trgovini z železnino Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1. (ll)

Točilnico

z inventarjem prodam radi odhoda iz Zagreba. — Cena po dogovoru. Pavla Radiča ulica 44, Zagreb. l

Opravo za žganjekuho kompletno, z vso posodo vred, prodam. F. Cvek, Kamnik. (ll)

Mleko

od planinskih krav se dobi v mlekarji »Pri Jožici« Šmartinska cesta 8. (ll)

Kolo

se prodaja po nizki ceni. Miklošičeva 7, III. nadstr. Vhod poleg Delavske pekarnice. (ll)

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Damske pomladne plašče

trenkoate, volnene obleke, vsakovrstna krila, velika izbira poplinastih in svilenih bluz, perilnih oblek itd. nudi po jako nizkih cenah

F. I. Goričar

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 29.

Poseben oddelek za damsko konfekcijo.

Obrt

Beseda samo 50 par

Posteljne mreže

podložene s peresi in navadne, izdeluje najceneje trvdka Alojz Andlovic — Komenskega ulica 34, na Ledini. Sprejemajo se tudi popravila. (ll)

Debele

luskinate trobe

kupite najceneje pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA Realna cesta 24. (ll)

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetne izdelke vam nudi najceneje

Ignacij Narobe

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu)

DRVA

Trgovina s kurivom

Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon 2951

PREMOG

Prvovrstne

lanene tropine 57/38%

prodajamo kmetovalcem po Din 180.—

za 100 kg

Tovarna lanenega olja

HROVAT & COMP.

LJUBLJANA

pisarna Dunajska c. la III.

tovarna Moste pri Ljubljani

Specijalno torbarstvo

J. Karlo, Maribor

Trg Svobode 6

(poleg Radio Štrelke)

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bohoričeva

ulica 5

Posteljne žične vloge

v lesenih ali železnih okvirjih, ter zložljive železne postelje izdeluje solidno točno po naročilu trvdna

Pavel Strgulc

Ljubljana, Gosposvetska cest 113

Zahtevajte brezplačni cenik!

Trajno kodranje!

na najnovejšem Henkel-

novem aparatu — model

1932, po primernih cenah.

Mirko Zaletel, frizer, vo-

gal Rimske ceste 24.

Foto - aparate,

potrebščine

in material

kupujete najceneje pri tt.

Griesbach i Knaus

Zagreb

Jurišičeva ulica 1

Zahtevajte novi ilustrirani cenik!

Zahvala

Za vsa mnogoštevilna pismeno in ustno izra žena sožalja, katera sem prejela povodom tako nepričakovano nagle smrti mojega iskreno ljublj enega soproga, gospoda

Ernesta Marinca

veletrgovca, veleposestnika in gostilničarja

se tem potom iskreno zahvaljujem, kakor tudi vsem številnim darovalcem prekrasnih vencev in šopkov. Zahvalo izražam častiti duhovščini v Celju in Sv. Pavlu, posebno prečastitemu g